

Izhaja od leta 1959
Letnik XXXXIII, št. 4
Hrastnik, 19.12.2003

STEKLAR

GLASILO POSLOVNE SKUPINE STEKLARNA HRASTNIK

Pričakovanja v letu 2004

Glaskoch - 10 let

Remont H-peči

Nov izzivi - novi trgi

Nov mostni žerjav

20 ključev - 4. mesto v Račencih

Nov ovijalec palet

Stedek - cilji v letu 2004.

Intervju Silvo Oberčkal

Novo gasilsko vozilo

Sindikata

Kadrovske novice

Iz zapiskov

g. Hofbauerja

MISLI UREDNIKA...

Še zadnjič smo v letošnjem letu kljub obilici vsakodnevnih obveznosti, ki svoj vrhunec doživijo v mesecu decembru pripravili kar nekaj zanimivih člankov za to našo zadnjo, predpraznično številko steklarja.

Običajno je zaključek leta čas, ko naredimo kratke inventure dogodkov, ki so zaznamovali iztekajoče se leto. Del prispevkov v današnji številki je namenjen tudi temu, del prispevkov, ki so za bralce verjetno še bolj zanimivi, pa je namenjen razmišljanjem in načrtom za naslednje leto. Le teh pa nam ne manjka, saj so v teku številni, ambiciozno zastavljeni projekti, ki so v mrtvilo pomanjkanja podjetniških idej v našem zasavskem prostoru več kot dobrodošli. Kaj več o tem v eni izmed prihodnjih števil.

Tržna tekma, ki jo bijemo vsa leta na svetovnih tržiščih, kjer bodo v procesu globalizacije preživela le tista podjetja, ki bodo cenejša, produktivnejša in korak pred konkurenco so nas prisilila, da iščemo vedno nove načine in poti za doseganje konkurenčnosti in obstoj na trgu. To pa je naš skupni projekt, v katerega je vključen sleherni posameznik v podjetju. Orodja, kot so ISO in metoda 20 ključev, so nam pri tem več kot dobrodošli pripomočki za doseganje zastavljenih ciljev. Da na teh področjih dosegamo rezultate, nam je več kot potrdilo odlično 4. mesto, ki smo ga dosegli v konkurenci 60 podjetij, ki so v Sloveniji vključenih v Metodo 20 ključev. Tudi podatki o opravljenih izobraževanjih, ki nam povedo, da smo v letu dni za 100% povečali število ur in udeležencev različnih oblik usposabljanja in izobraževanja, kažejo na trud, ki je vložen v doseganje zastavljenih ciljev. Na podlagi teh spodbudnih kazalcev tudi optimistično zremo v prihajajoče leto.

Naj vam, spoštovane bralke in bralci našega glasila, ob iztekajočem se letu v imenu uredniškega odbora zaželim obilo zdravja, osebnega zadovoljstva in nenazadnje tudi kakšno prijetno urico branja našega steklarja tudi v letu 2004.

*Glavni urednik
Soniboj Knežak*

Ob koncu leta...

Leto 2003 je bilo s poslovnega stališča izjemno dobro leto, saj smo kljub recesiji, ki je vladala v državah EU, kamor podjetja poslovnega sistema Steklarne Hrastnik prodajo največ, dosegli najboljše rezultate od osamosvojitve Slovenije. Ocenjujem, da je k temu največ pripomogla pravilna orientacija podjetja izpred dobrih 10 let, ko smo jasno definirali poslanstvo, vizijo in temeljne cilje podjetja. Takrat smo rekli, da želimo biti maloserijski proizvajalec tehnološko zahtevnih izdelkov visoke dodane vrednosti za potrebe tržnih niš.

Z današnjega zornega kota smo si takrat izbrali najboljšo možno alternativo, če je več alternativ sploh obstajalo, obenem pa je bila najtežja, saj smo morali bistveno izboljšati kvaliteto stekla, kvaliteto samih izdelkov, hkrati pa v celoti zamenjati proizvodni program. Zelo sem vesel, da nam je uspelo in danes ugotavljam, da bo takrat izbrana pot optimalna tudi za razvoj Steklarne Hrastnik v bodoče.

Danes smo v situaciji, ko se odločamo za izgradnjo nove tovarne za proizvodnjo posebne steklene embalaže, pri čemer bomo kapacitete tovrstne proizvodnje več kot podvojili. Tovarna naj bi stala na desni strani Save na prostoru nekdanjega nogometnega igrišča in skladišča gotovih izdelkov našega podjetja. Na obstoječi lokaciji v Steklarni Hrastnik pa bi bistveno povečali obseg proizvodnje v programu široke potrošnje. S tem projektom bi ob vsem drugem zagotovili tudi delo 210 novim delavcem iz hrastniške doline.

V letošnjem letu smo imeli generalno obnovo H kadne peči in treh pripadajočih IS proizvodnih linij, za kar smo porabili 500 mio SIT, remont pa smo izvedli v rekordnih 43 dneh. Vsa dela so bila opravljena skladno z načrtom, že prvi dan po zagonu linij smo zapakirali steklene izdelke in jih uskladiščili v veliko veselje naših kupcev, ki so nestrpnno pričakovali ponovni zagon proizvodnih linij.

V letošnjem letu smo prekrili tudi južno dvorišče tovarne, s čimer smo bistveno izboljšali delovne pogoje tamkajšnjih delavcev, obenem pa odpravili nepotrebno uničevanje steklenih izdelkov, kartonov in palet zaradi zmanjavanja ob vsakokratnem dežju.

Zamenjali smo kompletni grabilec oziroma mostni žerjav v zmesarni, v celoti smo zamenjali šrunfirno linijo pred vhodom v visoko regalno skladišče, zamenjali smo strešno kritino nad F, G, H in I kadno pečjo, obnovili smo pročelje in vhodno avlo poslovne stavbe Steklarne in še bi lahko naštevali. Nenazadnje ne smemo pozabiti na naše gasilce in tudi godbenike, ki so si ob naši pomoči pomembno uredili pogoje za svoje delovanje.

Ob vsem naštetem zato obstaja kup razlogov za zadovoljstvo ob prehojeni poti v letu 2003, da bi bilo le tako uspešno tudi leto 2004. Takšne zaključke leta si lahko le želimo, k temu pa smo pripomogli vsi, eni seveda več, drugi manj, vsak po svojih možnostih.

Vsem bralkam in bralcem našega Steklarja, predvsem pa vam, drage sodelavke in sodelavci in vsem vašim najdražjim želim ob tej priliki vesele božične in novoletne praznike, v prihajajočem letu 2004 pa obilo zdravja, zadovoljstva, predvsem pa uspeha v službi in v vašem zasebnem življenju.

Generalni direktor
Steklarne Hrastnik skupina d.d.
Mag. Stojan Binder

POSLOVNA PRIČAKOVANJA STEKLARNE HRASNNIK - VITRUM V LETU 2004

Na pragu vstopa v gospodarski prostor Evropske unije (01.05.2004) je krepitev konkurenčnosti gospodarstva temeljna naloga tako na podjetniški kot na nacionalni ravni. Od konkurenčnosti bo odvisno, ali in kolikšne deleže bomo obdržali oziroma si priborili na trgih v pogojih povečane konkurence. Zato bo pomen pravih poslovnih odločitev, produktivnosti in učinkovitosti poslovnih procesov, ustvarjanja dodane vrednosti in inovativnosti še večji. Uspešno implementacijo novih rešitev zagotavljata lahko le znanje in uporaba sodobnih tehnologij in metod dela.

Prost pretok blaga kot ena od štirih svoboščin v okviru enotnega trga EU pomeni, da ne bomo več govorili o uvozu oziroma izvozu blaga, temveč o intrakomunitarnih dobavah in ne več o pravih carinske zakonodaje, temveč o pravih enotnega trga.

Podjetje večino svojih izdelkov izvažata na trge držav obstoječih in novo pridruženih članic EU, tako da ne tem področju ne pričakujemo večjih sprememb in težav. V poslovanju z državami, s katerimi ima Slovenija na bilateralni osnovi vzpostavljene trgovinske odnose in carinske zaščite, ki pa s 1.5.2004 ne bodo več v veljavi, bomo pozorno spremljali vse spremembe in se maksimalno prilagajali v smislu ohranjanja naše konkurenčnosti. Planiramo realizirati prihodke iz prodaje na domačem trgu 14 %, v državah EU 85 % in v tretjih državah 1 %.

Temeljni cilji poslovanja podjetja v letu 2004

1. Obseg proizvodnje in prihodkov od prodaje izdelkov

- 32.508 ton proizvedenih steklenih izdelkov;
- 32.169 ton prodanih steklenih izdelkov;
- 5.692.570.178 SIT prihodkov iz prodaje izdelkov;
- pod 4.000 ton zalog gotovih izdelkov;
- cene:
- program široke potrošnje EUR 845/tono prodanih izdelkov s ciljem v naslednjih treh letih doseči EUR 1000/tono
- program embalažnega stekla EUR 630/tono prodanih izdelkov
- Skupaj SIT 176,96/kg prodanih izdelkov.

2. Produktivnost proizvodnje

V letu 2001 smo dosegli 73% produktivnost, v letu 2002 80%, za leto 2003 smo planirali 81%, dosegamo pa 80%, predvsem zaradi dotrajanosti H in G-peči.

Plan 2004

- obrat H	80 %
- obrat G	81 %
- obrat I	81 %
SKUPAJ	81 %

3. Z blagovno znamko VITRUM ustvariti prihodke iz prodaje v višini EUR 780.000 ter doseči ceno vsaj EUR 870/tono prodanih izdelkov.

4. Zadržati nivo zalog vstopnih materialov na nivoju povprečne mesečne porabe.

5. Reklamacije vrednostno ne bodo presegle 0,45 % prihodkov od prodaje izdelkov.

6. Realizirati planirani donos prodaje.

Ostale aktivnosti podjetja

V letu 2004 planiramo še sledeče aktivnosti, ki so prav tako zelo pomembne in vključujejo vse zaposlene:

- poslovanje v skladu s pridobljenim certifikatom kakovosti ISO 9001:2000, širjenje

zavezanosti uresničevanja postavljene politike kakovosti in posodabljanje sistema kakovosti;

- intenziviranje uvajanja Metode 20 ključev kot celovitega sistema stalnih izboljšav v podjetju;
- pospeševanje inovativnega razmišljanja in delovanja podjetja;
- uvajanje ekološke in zdravstvene direktive;
- aktivnosti na področju vseh poslovnih funkcij za realizacijo projektov povečanja proizvodnih zmogljivosti v letu 2005.

Po letošnjem uspešnem 9-mesečnem poslovanju bo končni izid zaradi remonta H-peči bistveno drugačen. V maju in juniju 2004 bomo izvedli še remont G-peči. Oba remonta prekinjata našo pot navzgor pri izboljševanju poslovnih rezultatov in tudi s tržnega vidika predstavljata riziko, kajti kupce vzroki za nedobave ne zanimajo. Skrbno skušamo obvladati ta riziko. Od junija 2004 pa bodo vzpostavljeni boljši pogoji za proizvodnjo, ostale poslovne funkcije pa bodo skušale to izkoristiti za realizacijo še bolj optimistično zastavljenih ciljev.

Majda Krošlin

Novoletna voščilnica

Spoštovane sodelavke in sodelavci, bralke in bralci glasila Steklar!

V našem podjetju Steklarne Hrastnik - Vitrum smo naredili trden korak naprej in to predvsem s svojim znanjem in željo po drugačnem, željo pa še boljšem. Iztekajoče leto so zaznamovali delo, želje, cilji, hitenje, vmes pa so bili tudi drobci zadovoljstva, radosti in sreče. Ujemite te drobce čim pogosteje in v čim večji meri v letu, ki je pred nami.

*Z največjo željo, da Vam služi zdravje, Vam in Vašim bližnjim voščim
SREČNO 2004.*

*Direktorica Steklarne Hrastnik - Vitrum
Majda Krošlin*

10 LET SODELOVANJA Z GLASKOCHOM

V začetku oktobra smo se v Steklarni Hrastnik spomnili 10-letnice sodelovanja z renomirano nemško firmo Glaskoch, ki je sicer bolj poznana po blagovni znamki Leonardo. Srečanja v Hrastniku so se udeležili predstavniki Glaskocha in našega zastopnika IP-ja, pa seveda predstavniki Steklarne Hrastnik in Vitruma.

Preden preidemo na kronološko pomembna obdobja samo še poudarek, da je Steklarna Hrastnik l. 1991 izgubila trg za 60% proizvodnih kapacitet. Ob tem ni imela izdelkov za evropski trg, kaj šele za firmo Glaskoch, ki je diktirala modne trende. Imela pa je vizijo in tržno filozofijo: poslovanje v višjem cenovnem razredu, sokreiranje in proizvodnja tehnološko zahtevnih izdelkov omejenih serij z visoko ceno na kg stekla.

Oktober 1992

Naveza g. Marcen - g. Barberis (lastnik firme Glass - Prato in bivši direktor steklarne SAIVO, Firenze)

predlaga Steklarni Hrastnik novega zastopnika za Nemčijo - dr. F. Plaiknerja in njegovo firmo Peter Import, Solingen (danes IP).

Dr. Plaikner ima odlične relacije z renomirano firmo Glaskoch in to je priložnost za začetek novega obdobja Steklarne Hrastnik.

Leto 1993 in 1994

Steklarna Hrastnik ima samo nekaj izdelkov (že tehnološko dovršenih) - npr. Vera, serija Tina (Cortina); ki jih ponudi Glaskochu in tudi promovira na prvem nastopu avgusta 1993 na sejmu Tendence v Frankfurtu. Prebit je led in začne se sokreiranje in prenos izdelkov ročne in polavtomatske tehnologije na avtomat. Avtomatska stiskalnica v Steklarni Hrastnik doživlja preporod, saj je bila ta tehnologija v podrejenem položaju glede na pihano tehnologijo. Uprava Steklarne Hrastnik (g. Binder) podpre novo strategijo in s tem omogoči prestrukturiranje namiznega programa. V časopisu Steklarne Hrastnik (Vitrum - l.1994), ki je namenjen poslovnim javnostim (slovenska, angleška, nemška izdaja), dr. F. Plaikner najavi nemškemu in evropskemu trgu novo zanimivo steklaro - Steklarno Hrastnik iz Slovenije. V letu 1993 in 1994 je bilo v razvoju z Glaskochom 17 novih izdelkov ali serij, od tega je bilo realiziranih 7 novih ali preoblikovanih izdelkov.

1995 - Ekspanzija razvoja

Dve leti po začetku sodelovanja Glaskoch - Steklarna Hrastnik je prišlo do ekspanzije sodelovanja na razvojnem področju, saj so bile dane okoliščine za to:

- Koncept sokreiranja in prenosa idej ter izdelkov iz ročne in polavtomatske tehnologije na avtomatsko proizvodnjo je zaživel tako znotraj Steklarne Hrastnik kot na relaciji poslovanja Steklarne Hrastnik in Glaskocha. Postal je tudi odlična referenca na zahtevnem evropskem trgu.

- Čas je dozorel za nove izdelke (Minilicht, Teelicht, Tischlicht, Spielplatte), ki so bili v takšni izvedbi in produkciji popolna novost v Evropi.

- V koncept razvoja je vključena tretja avtomatska tehnologija v Steklarni Hrastnik - to je IS; izziv je bil velik, saj je program Glaskocha bistveno donosnejši od steklenic.

- V koncept razvoja sta vključeni tudi tehnologija ročnega pihanja ter možnost dekoracije v hčerinski firmi Stedek.

Na opisanih osnovah je bilo v razvoju 48 novih izdelkov iz štirih tehnologij, od tega je bilo realiziranih 21 izdelkov, med njimi uspešnice za Steklarno Hrastnik, za Glaskoch in za obe firmi skupaj. Prav tako so ti izdelki prinašali nove tržne možnosti (npr. Ciao kozarci za Glaskoch) in nova tehnološka znanja v Steklarni

Hrastnik. Polarizirati sta se začela tudi dva segmenta izdelkov: izdelki za večje serije (npr. Ciao serija, mali Teelicht) in izrazito zahtevni maloserijski izdelki (npr. Spielplatte). Ta fenomen se je po letu 2000 še potenciral in zaradi omejitev kapacitet Steklarne Hrastnik povzročil prenos nekaterih izdelkov v druge steklarne.

Za dokumentiranost razvoja poskrbijo slikovni opomniki v dveh jezikih (g. Marcen), ki postanejo stalnica v sodelovanju.

Leta 1996, 1997, 1998: Konsolidacija projektov

Če je leto 1995 pomenilo ekspanzijo razvoja, pa so leta 1996 - 1998 pomenila umirjanje razvoja, a tudi večjo profesio-nalnost pri zastavljenih idejah v odnosu na procent realizacije. Tako je bilo od 19 začetih projektov realiziranih 17 projektov. Bistveno pa je postalo spoznanje, da je na ustvarjeni bazi izdelkov potrebno začeti ustvarjati donos za Steklarno Hrastnik, pa seveda tudi za Glaskoch. Realizirani program skupnega razvoja je namreč že obsegal približno 46 izdelkov ali serij, od tega 40 originalnih.

1999 - 2000: Ponovna ekspanzija razvojnih projektov

Reorganiziranje in zamenjave kadrov v Steklarni Hrastnik so značilne za to obdobje. Menjali so se načini in protagonisti sodelovanja (na komercialnem in razvojno - tehnološkem področju) kriteriji sprejemanja novih izdelkov niso bili vselej podprti z realnostjo. Področje Glaskocha je bilo v Steklarni Hrastnik prilika za strokovno dokazovanje, a tudi past za premalo pripravljene.

Navedena in druga dejstva so razlog za ponovno ekspanzijo novih projektov v letu 1999 in 2000. Tako je bilo v dveh letih razvitih približno 66 izdelkov (približno polovica v vsakem letu), realiziranih pa skupaj 34 izdelkov ali serij (17 na leto).

2001: Povečevanje dobav Glaskochu

V Steklarni Hrastnik je leto 2001 leto pomembnih organizacijskih sprememb, ki so se nakazovale že spomladi. Gre za nastanek Steklarne Hrastnik - Vitrum (avtomatska proizvodnja steklenih izdelkov). Pravega razvojnega sodelovanja je bistveno manj, to se vidi iz števila razvijanih (15) oziroma realiziranih projektov (9),

Gasilski posnetek predstavnikov Glaskocha, IP-ja in Steklarne Hrastnik - Vitrum pred ogledom proizvodnje v Hrastniku oktobra 2003.

pa še nekateri od teh so bili realizirani pozneje (npr. sadni kupi Mars v letu 2003), v glavnem se odvija povečevanje dobav Steklarne Hrastnik Glaskochu. To na eni strani bistveno poveča tržni delež Glaskocha pri prometu v Steklarni Hrastnik, a se negativno odraža zaradi neusklajenosti stroškov proizvodnje in prodajnih cen. Takšno stanje je bila nevhvalna popotnica novi Steklarni Hrastnik - Vitrum, ko je konec leta 2001 ob obisku v Bad Driburgu opozorila na nastalo situacijo. Nekatere pomanjkljivosti iz dela bivših predstavnikov Steklarne Hrastnik tudi niso prispevale k razreševanju nastale situacije. Zato je sodelovanje ostalo na osnovah dotedanjih pogojev poslovanja in cen.

2002: Steklarna Hrastnik Vitrum

Nova organizacija in kadri v prodaji in proizvodnji v Vitrumu so postopoma prepričali Glaskoch, da je sodelovanje na novi, a dobri poti. Skupaj z IP je bilo ocenjeno, da ni čas za velike razvoje, ampak konsolidacijo poslovanja. Zato je v tem letu sicer začelih 20 projektov, a niso dobili zelene luči za realizacijo, so pa bili realizirani nekateri projekti iz predhodnega obdobja. Tako je razvojno gledano

leto 2002 leto stagnacije na osnovi obstoječih programov. Nova znanja in kadri na področju prodaje v Steklarni Hrastnik - Vitrum pa so vztrajno nakazovali nujnost po spremembi cen v smeri pokrivanja stroškov proizvodnje, saj je od zadnjih povišanj preteklo preveč časa. Mnogo izdelkov je tako že bilo v rdečih številkah.

2003: Sodelovanje na novih osnovah

Srečanje v Bad Driburgu januarja 2003 je prineslo dogovor o potrebnih korekcijah cen, ki omogočajo obstoj in razvoj Steklarne Hrastnik - Vitrum. Dogovorjeni so bili novi načini intenzivnega usklajevanja poslovanja (naročila, dobave) v luči velikih potreb Glaskocha oziroma omejitev kapacitet Steklarne Hrastnik Vitrum. Cilj: 5 mio E v letu 2003. Razvojno je sodelovanje še vedno omejeno na nekaj projektov (deloma začelih v prejšnjih letih) s poudarkom na konsolidaciji poslovanja. Takšna usmeritev je kratkoročno utemeljena, dolgoročno seveda ne more vzdržati. To se zavedata obe strani in pričekovati je nove razvojne zagone.

Kronološkemu pregledu ob rob še nekatera dejstva:

Posnetek rednega programskega srečanja v Glaskochu: g. Kleine (desno) - lastnik Glasklocha in tvorec znamke Leonardo, zavzeto sodeluje pri snovanju novih izdelkov.

1. Sodelovanje Steklarna Hrastnik - IP - Glaskoch je tipičen primer uspešnega prestrukturiranja slovenskega podjetja na prehodu iz bivše SFRJ v samostojno Slovenijo.

2. Sodelovanje Steklarna Hrastnik - IP - Glaskoch je bila prisila in enkratna priložnost za razvoj v takem obsegu in kvaliteti. Rezultati takšnega 10-letnega vlaganja so sledeči:
- v razvoju je bilo okoli 200

najzahtevnejših izdelkov, realizirano pa približno 150 izdelkov (groba ocena za sama orodja je 3.000.000 €), od tega danes aktualnih 100 izdelkov; - skupni promet znaša 30.000.000 €, količinsko pa to pomeni 36.000 ton stekla oz. 90 milijonov izdelkov. To je tudi 2000 velikih tovornjakov oz. kolona dolga 40 km.

Slavko Marcen

Približno 2000 tovornjakov je bilo potrebnih za prevoz realiziranih izdelkov iz 10-letnega programskega sodelovanja.

TEHNOLOŠKA POSODOBITEV PROIZVODNJE PROGRAMA EMBALAŽE

Remont H kadne peči in s tem tehnološka posodobitev proizvodnje programa embalaže je bil prvotno planiran v začetku leta 2004, vendar pa smo se zaradi tehničnih težav odločili remont izvesti v drugi polovici letošnjega leta z začetkom 27.09.2003. Remont smo izvedli v načrtovanem roku in brez večjih zapletov, za kar so zaslužni predvsem delavci SH-Vitrum in zunanji izvajalci, ki so sodelovali pri izvajanju tega remonta. Z dvema večjima novitetama; feedrom in pa novim vlagalcem v hladilno peč smo zadovoljni tako mi, kot kupci, saj prispevata k večji produktivnosti in uspešnosti proizvodnje.

V nadaljevanju sem se pogovarjala z glavnimi protagonisti letošnjega remonta, ki so zaslužni, da je remont potekal tekoče in brez zapletov - g. Polakom, g. Lavričem, g. Krežetom, g. Tuškom, varnostno inženirko go. Vajdič ter direktorico podjetja go. Majdo Krošlin. V naslednji številki Steklarja bomo naknadno objavili prispevka g. Krežeta in g. Tuška.

Direktorica Majda Krošlin:

Prvotno je bil remont peči predviden za prvo polovico leta 2004, ko bi se izteklo 7 let od zadnjega remonta (april 1997), kar je običajna doba trajanja peči.

Po analizi stanja peči v januarju 2003 in ocenjenem tveganju obratovanja peči smo sprejeli dokončno odločitev o izvedbi remonta, ki se je začel 27.9.2003. Že v januarju 2001 smo na peči zaznali problem zabitosti regeneratorskih komor, seveda pa nam niso bile poznane razsežnosti tega problema. V marcu 2003 smo izvedli vroče čiščenje obeh komor, vendar smo bistveno izboljšanje stanja dosegli le na eni izmed komor. Problem nas je spremljal vse do začetka remonta. Peč je bilo

težko upravljati, stalno so se pojavljali problemi mehurjev, barve stekla, konstantno smo zmanjševali dnevni odvzem stekla, s čimer so bile možnosti proizvodnje in oskrbe kupcev skrajno omejene. Po 43 dneh intenzivnega dela je 9.11.2003 v veliko zadovoljstvo vseh nas zaposlenih in naših kupcev proizvodnja ponovno stekla. Že prvi dan do nočne izmene beležimo več kot 19.000 kom. proizvedenih izdelkov, v nadaljevanju pa dosegamo povprečno 73% produktivnost s trendom rasti in proizvodnjo več kot 3 mio izdelkov.

In zakaj enačim remont s **tehnološko posodobitvijo proizvodnje?**

V normalnih pogojih se proizvajalci stekla po svetu ne ukvarjajo s problemom velikosti in zmogljivosti talilnega objekta, pri nas pa je to glavni problem. Tokrat smo kapaciteto povečali z 48 ton stekla dnevno na 57 ton, kar bo bistveno pripomoglo k uspešnejši in fleksibilnejši realizaciji naročil kupcev. Montirali smo novo dozirno napravo - feeder in vlagalec v hladilno peč, ki bosta prav tako imela bistven prispevek k uspešnosti proizvodnje.

Na teh temeljih smo si zastavili optimistične cilje za leto 2004 in sicer prodajo in proizvodnjo 56 mio kom., 15.000 ton steklenih izdelkov v vrednosti 9,5 mio EUR specialnega embalažnega stekla.

Uspešnost remonta je rezultat številnih izvajalcev, enonajodgovornejših nalog pa je imel mag. Marjan Polak, ki mu tudi na tem mestu želim reči: Hvala!

mag. Marjan Polak:

Na stari peči smo začeli s proizvodnjo konec aprila 1997 in končali konec septembra 2003 (27.09.2003), kar pomeni, da je peč delovala slabih 6 let in pol, kar je izredno kratka življenjska doba peči. Temu je botrovalo več dejavnikov, med katerimi je bil najmočnejši v slabi kvaliteti magnezitne opeke sten komor, v katerih je prišlo do postopnega luščenja površine magnezitnega zidu, odluščeno je zamašilo satovje in s tem zmanjševalo prehodnost in

toplotno učinkovitost regeneratorske toplote dimnih plinov in v končni fazi je prišlo do nastanka luknje v vmesnem zidu med komorama. Prav tako se je izkazalo, da je bila za naše razmere nepravilna izbira materiala za kapo komor, ki je bila iz silika opeke, na kar sem opozoril projektanta že pri izdelavi projektov, vendar mi je zagotavljal, da je izbira pravilna. Pokazalo se je, da je temperatura svoda za silikatno opeko prenizka (pod 1450°C), kjer se SiO₂ nahaja v obliki tridimita, ki reagira z alkalijami in tvori steklasto fazo, ki pri zadosti visoki temperaturi teče. Preostali deli peči, bi brez problema zdržali še eno leto. Ne smem pa pozabiti omeniti kronične bolezn steklarskih peči v Hrastniku, da so zaradi pomanjkanja prostora premajhne, oziroma da je kapaciteta proizvodnih strojev večja od kapacitete peči, kar ima za posledico vodenje peči s "polnim gasom" in steklarskih strojev včasih na robu zmoglosti minimalnih rezov.

Za reševanje problema kapacitete peči smo iskali več rešitev, ob dejstvu da v tem trenutku ni bilo možnosti postavitev peči in strojev vzdolž proizvodne hale:

- Povečanje talilnega prostora znotraj meja stare peči.
- Povečanje talilnega prostora na račun zamenjave regeneratorske z rekuperatorjem, ki bi stal zunaj proizvodnje hale.
- Vgradnja Oxi-fuel peči, kar pomeni da bi za izgorevanje v

plina v talilnem prostoru uporabljali kisik in zrak.

Primerjava investicijskih in obratovnih stroškov je pokazala, da je smiselno povečati obstoječo peč. Slab izkoristek rekuperatorske peči bi namreč močno dvignil obratovne stroške, prav tako uporaba kisika za Oxi-fuel peč, pri čemer pa se pojavi še prostorski problem dodatnega rezervoarja za kisik in On-site naprave za proizvodnjo kisika ter seveda visoka temperatura dimnih plinov (preko 1400°C).

Tako je padla odločitev za naročilo projektov za povečanje obstoječe H-peči, katero smo malenkostno povečali že let 1997, in sicer smo povečali talilni prostor od 18 na 19 m² na kapaciteto 53t/dan. Ko govorimo o kapaciteti peči, moramo upoštevati zahtevano kvaliteto stekla in delež črepij v zmesi, ki jo vračamo v peč. Dejstvo, da smo proizvajalec specialne embalaže znani po kvaliteti (barvi) stekla in da je število dovoljeni mehurčkov na 100g, od 40 padlo praktično na 0 in da uporabljamo samo lastne črepinje (kar je za tako zahtevano kvaliteto stekla edino sprejemljivo), katerih delež pri normalni-povprečni proizvodnji ne presega 10-15% v zmesi in da smo prostorsko omejeni z zadnjo steno regeneratov in v delovnem prostoru z priključnimi bloki za feeder-e, nam je omogočilo povečanje talilnega prostora na 22,8m² talilne površine. Sprva je projektant obljubljal kapaciteto 65t/24h, kar je bila tudi naša zahteva-želja, vendar je bil na koncu tudi sam skeptičen. Tudi če nam uspe takšno količino staliti in zbistriti, bo nastopil velik problem, kako to steklo na tako kratki poti (naš delovni prostor in feeder-i so kratki) ohladiti na delovno

Detajl zidanja sten regeneratov in vlaganje satovja

temperaturo. Tudi specifični štiriindvajset urni odvzem na m² talilne površine bi znašal 2,85 t/24h.m², kar presega vrednost kvalitetne taline. Mislim, da bo občasna kratkotrajna obremenitev peči lahko dosegla 58-60t/dan, povprečna obremenitev pa naj ne bi presejala vrednosti 55t/dan.

Konstruktivske spremembe peči in dejstvo, da so regeneratovi toplote dimnih plinov preživeli že tretjo kampanijo, je botrovalo, da smo podrli celo peč (ognjevzdorni material) in pretežno kovinsko konstrukcijo talilnega prostora (razen dna). Vgrajenega je bilo cca. 710t ognjevzdržnega materiala in cca. 50t kovinske konstrukcije.

V primerjavi s terminskim planom smo zamujali 2 dneva, peč smo ustavili 27. septembra, predvidoma bi moralo steklo priteči na feeder-ih 6. novembra, dejansko pa je priteklo 8. novembra, nakar je sledil zagon strojev. Moram povedati, da v tako kratkem času in v takem obsegu, še nismo opravili remonta. Na potek je v veliki meri prispevala uporaba tovornjaka z

Dela	Opravljen ure
Šamoterji	8585
Dodatna dela ključavničarji	911
Čiščenje podpečja	17
montaža polic in kabliranje	566
SKUPAJ	10079

Tabela 1: Opravljene ure zunanji izvajalcev

ODDELEK	REDNE URE	NADURE
Elektro delavnica	2272	2241
Ključavničarska delavnica	2507	1206
Šamoterska delavnica	992	781
MIR	655	393
Zmesarna	412	480
SKUPAJ	6838	5101

Tabela 2: Opravljene ure v sektorju ZMV

Ocenjujem, da je bil remont hitro in kvalitetno opravljen, kar se je pokazalo tudi pri zagonu proizvodnje, saj ni bilo večjih problemov s kvaliteto stekla. Seveda bo več pokazal čas. Ob tej priložnosti se zahvaljujem za dobro opravljeno delo vsem v sektorju ZMV in seveda tudi nabavnemu sektorju, ki nas je morala dostokrat tudi intervencijsko servisirati. Dela na remontu so zahtevna in naporna, ni lahko cel teden in včasih še dlje delati po 12 (in še kakšno več) ur skupaj. Tudi ne smemo pozabiti, da smo manj kot pol leta pred remontom G-peči, da nas poleg ostalega dela čaka in že poteka intenzivna priprava na remont, da bo v tem času potrebno naporno

Izpust stekla iz peči

dvižno roko, predvsem za demontažo kovinske konstrukcije in vgradnjo nove ter dostavo ognjevzdržnih materialov na mesto vgradnje.

Pri remontu so podiranje peči in odvoz materiala Pavčnik Jože, šamoterska in ključavničarska dela na peči izvajali delavci firme STRAŽA-IMO, montažo različnih cevovodov je opravila ekipa Jožeta Gerčerja, izdelavo komandnih kabin ekipa Bojana Stražarja, čiščenje podestov pod proizvodnimi stroji Verčovnik Marjan s.p., montaža polic in kabliranje PELE TRADE d.o.o., servis ventilatorjev KLIMA CELJE D.D., oplek kovinske konstrukcije Tušek Jože s.p. Veliko dela, predvsem na koncu "finalizacija" remonta je opravila ekipa sektorja ZMV. Grob pregled opravljenih ur na remontu je prikazan v tabeli 1 in 2.

vročje vzdrževanje G-peči, glede na stanje le te v tem času pričakujem kar nekaj zastojev zaradi vročih popravil. Na koncu se moram zahvaliti za dobro delo tudi zunanjim prej omenjenim firmam.

Ne smem pozabiti omeniti, da je pripravo na remont tik pred startom močno ovirala zastrupitev z vodo, v tem času je celotna ekipa ključavničarske delavnice z menoj vred bila angažirana (včasih tudi 24 h na dan) na saniranju stanja vodovoda, da ne govorim o psihičnih naporih in skrbi v času ko bi se moral 100% angažirati za remont. Istočasno s potekom remonta H-peči je potekala tudi zamenjava šrumf linije in mostnega žerjava za rastvor kremenčevega peska in večja vzdrževalna dela na elevatorju za transport peska in cevovodu za pnevmatski transport živca.

Albin Lavrič:

Skladno z iztekom obratovanja peči je tako kot vedno nastopil čas tudi za remont strojev na tej peči. Zaradi težav s pečjo je bil remont tokrat nekoliko prej, kot smo načrtovali. Instalirali smo dve novi pomembni pridobitvi, in sicer vlagalec v hladilno peč in servo feeder mehanizem na IS 2.

Vlagalec v hladilno peč:

S firmo Pennekamp sem se uspel dogovoriti za enomesečni testni najem vlagalca. Namen testiranja je dobro preizkusiti modernejšo tehnologijo vlaganja s tremi servo motorji v naših, za naše dobavitelje izjemnih prostorskih pogojev in zelo težkemu programu. Zaradi premalo prostora smo morali izvesti nekaj drobnih sprememb na potiskalcu, tako da okrog tega ni težav. Tako instalacija kot tudi zagon sta potekala brez težav. S pomočjo strokovnjakov iz firme Pennekamp nam je uspelo izobraziti naše vodje v proizvodnji in tudi nekaj strojnikov za upravljanje z novim vlagalcem. Med drugim smo naredili tudi prevod programa oz. navodil za delo, da stvar lažje teče tudi na vseh izmenah. Kljub izraženemu strahu glede vlagalca, češ da je prevelik, da se ne bo videlo v hladilno peč, da je programiranje zahtevno in še kaj, se je zaradi lepega in natančnega delovanja kaj hitro prikupil vsem zaposlenim na IS2. Slišati je bilo celo prisposodbo, da polaga steklenice v hladilno peč kot dojenčka v posteljico. Čas testiranja se v začetku decembra izteče. Prepričan sem, da bomo vsi zaposleni komaj čakali na novega, ki bo za stalno ostal v Steklarni Hrastnik.

Servo mehanizem trna in pogon škarij na feederu IS2:

Tudi to napravo imamo na testiranju za dva meseca, vendar vračilo ni obvezno. Če bomo z njo zadovoljni, bo kar ostala na sedanjem mestu. Čeprav podoben mehanizem uspešno deluje na P7 že cca 3 leta, pa je posebnost novega možnost spreminjanja teže med posameznimi kapljami. To je tudi osnovni namen nakupa. V proizvodnji se zelo pogosto srečujemo s problemom volumna. Zaradi specifičnih oblik steklenic je izdelava modelov zelo težka in se pogosto zgodi, da nam manjka ali pa je odveč kakšen gram. S pomočjo nove tehnologije pa je sedaj možna tudi proizvodnja različnih tež istočasno. Teoretično je možna tudi razlika do 20%, vendar to ni osnovni namen. Rabimo samo nekaj dragocenih

gramov, da bomo izboljšali našo kvaliteto in zmanjšali možnost reklamacij. Marsikdo bo mislil, da sedaj lahko delamo, kar hočemo, pa temu vseeno ni tako. Izdelujemo lahko različne teže samo v točno določenih kombinacijah, kar nam bo pogosto pomagalo. Na srečo smo stvar lahko poskusili kar na startu. Uspelo nam je narediti dva artikla, ki jih sicer zaradi odstopanja volumna med posameznimi steklenicami ne bi mogli.

Sama montaža je bila tako po elektronski plati kot tudi po mehanski kar zahteven projekt. Naši vzdrževalci so obe nalogi uspešno opravili, tako da strokovnjaka iz firme Walter nista imela pripomb. Nekaj težav je sicer bilo s sinhronizacijo stroja in novega mehanizma, vendar smo jih s pomočjo strokovnjakov iz firme Walter in Emhart uspešno rešili. Mehanizem deluje že cel mesec in z njim ni bilo nobenih težav. Upam, da bo tako ostalo tudi v bodoče. Z novo pridobitvijo so zelo zadovoljni tudi v ekipi za menjave, saj ni treba hoditi na feeder... Kaplja se oblikuje s pomočjo elektronskega krmiljenja kar na daljavo. Ni treba hoditi na feeder, menjati krivulj trna in škarij, kar je prava pridobitev!

Varnostna inženirka Tatjana Vajdič:

Varnost in zdravje pri delu
Investicijsko vzdrževalna dela so potekala na H peči. Vsa investicijsko vzdrževalna ali remontna dela so z vidika varnosti in zdravja pri delu še posebej nevarna za nastanek poškodb in zdravstvenih okvar. Remontna dela so potekala pod neobičajnimi delovnimi pogoji:

- delo je izvajalo več izvajalcev, ki so bili na delovišču hkrati;
- opravljali so različna dela (rušenje, odvoz materiala, postavljanje kovinske konstrukcije, itd...).

Pred pričetkom del se je gradbišče ustrezno ogradilo, postavili so se varnostni znaki - opozorila. Na delovišču so lahko vstopali le delavci, ki so delali na remontu. Obvezna je bila uporaba varnostnih čelad in vsa ostala osebna varovalna oprema.

Za delovišče je bil izdelan Varnostni načrt in imenovan koordinatror varnosti in zdravja pri delu v fazi izvajanja dela (Sinet d.d.), glede na novo zakonodajo.

V varnostnem načrtu se glede na termiski plan dela, pogleda prekrivanje del posameznih izvajalcev ter se določijo potrebni varnostni ukrepi, da delavci posameznih izvajalcev ne ogrožajo drug drugega.

Investicijsko remontna dela so bila končana in glede na vse, sta se zgodili le dve manjši poškodbi pri delu.

Zapisala:
Simona Rugelj

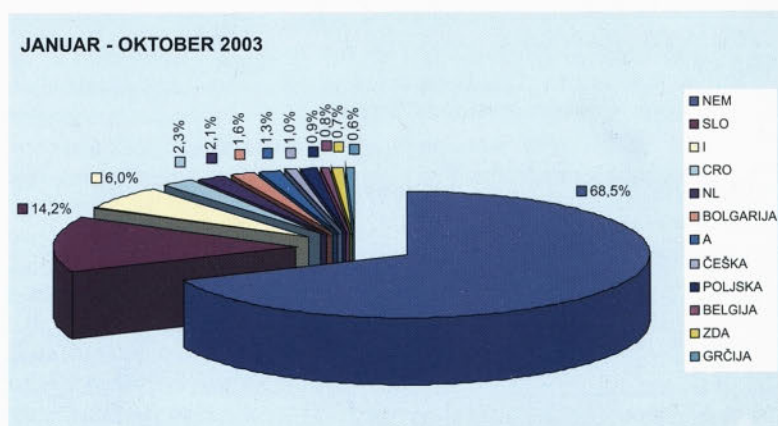
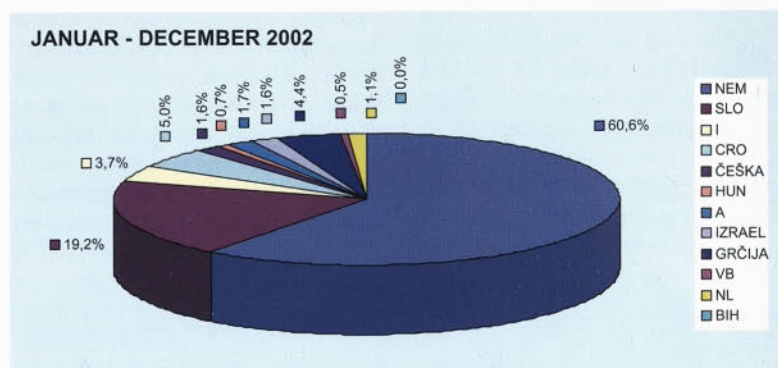
NOVI IZZIVI - NOVI TRGI

Sodobni konkurenčni pristop podjetja mora biti zasnovan na konkurenčni strategiji in konceptu trženja, šele nato je mogoče razmišljati o trženskih aktivnostih. Dejstvo, ki je še kako pomembno, saj je Steklarna Hrastnik Vitrum podjetje, ki je predvsem izvozno naravnano. Mednarodne tržne priložnosti je mogoče učinkovito izkoristiti samo na osnovi ustreznega marketinškega koncepta, ki mora temeljiti na vpetost podjetja v mednarodno poslovno okolje ter aktivnega razvijanja lastnih zmožnosti za učinkovito izkoriščenje tržnih priložnosti na mednarodnih trgih. Prav tako pa se zavedam, da se danes v času hitrih in dinamičnih sprememb v mednarodnem okolju,

ne moremo slepiti, da bomo lahko ustvarjali dolgoročno tržno pozicijo podjetja na tujih trgih zgolj na operativni ravni pridobivanja izvoznih poslov in uspešno branili doseženo pozicijo brez ustrezne dolgoročne marketinške strategije. Menim, da moramo za učinkovit vstop na nove tuje trge, najprej oceniti tržne priložnosti, da lahko na osnovi tega razvijemo strategijo vstopa in pričnemo z izgrajevanjem tržne pozicije podjetja.

Steklarna Hrastnik - Vitrum stoji pred novimi izzivi, ki jih ponuja leto 2004. V tem letu se bo zgodilo marsikaj pomembnega, predvsem na področju trženja izdelkov pod lastno blagovno znamko Vitrum. Trnova pot, ki se je začela v letošnjem letu, se bo nadaljevala tudi v prihodnje, in sicer za začetek s proizvodnjo novih izdelkov družine Impilabile (svečnik, pepelnik, sadna kupa), s pozicioniranjem blagovne znamke doma in v tujini in kasneje z novimi, svežimi idejami, od katerih bodo nekatere

prerasle v resničnost. Kljub temu da v proizvodnji steklenih izdelkov obstajajo različne tehnološke omejitve in izzivi, menim, da ne bodo ovirale nadaljnega razvoja. V letošnjem letu je Steklarna Hrastnik -Vitrum glede na prejšnje koledarsko obdobje še bolj razpršila tveganost na nove trge in povečala delež prodaje na trgih, kjer se je v letu 2002 šele začela pojavljati.

Tako ugotavljam, da je zabeleženo

povečanje prodaje na trgih sledečih držav: Italije, Nizozemske, Češke, Slovaške, Poljske. V letu 2003 pa je zabeležen tudi vstop na trge Bolgarije, Brazilije, Švedske, Norveške, Španije, Belgije. Trg je brezmejen in s tem so brezmejne tudi možnosti vstopa na tuje "še neodkrite" trge. Z vstopom Slovenije v EU se pridružujemo "velikim", ki že izvažajo v države "tretjega sveta", kjer veljajo drugačna pravila igre kot za elkov,

"izvoz" v države EU. Možnosti, ki so se letos pokazale in katere želi Vitrum v letu 2004 realizirati, se kažejo predvsem na sledečih trgih: Avstralija, Teheran, Litva, Latvija ter Japonska. Prav tako si želimo povečati svojo prisotnost v državah Beneluksa ter predvsem pri tistih kupcih, ki spadajo med končne potrošnike - verige supermarketov in trgovin (izdelki blagovne znamke Vitrum). Izkušnje, znanje in volja sta prisotna, prav tako

poznavanje trga steklenih izdelkov, zato želim v prihajajočem letu veliko poslovnih uspehov in izzivov vsem, ki že ali pa še bodo sodelovali pri oblikovanju prihodnosti podjetja.

Simona Rugelj

Instalacija novega mostnega žerjava z grabilcem v zmesarni

Mostni žerjav z grabilcem v zmesarni predstavlja pomemben člen v delovanju celotne Steklarne, saj z njim pretovorimo ves potreben kremenčev pesek (cca. 25.000 ton letno), ki je glavna surovina za stekleno zmes. Stari mostni žerjav so v Steklarno instalirali leta 1965. Zaradi mehanske in električne dotrajanosti je bilo delovanje žerjava nezanesljivo, zato smo se odločili za zamenjavo. V mesecu maju smo začeli z zbiranjem ponudb za nov mostni žerjav. V tej fazi se je izkazalo, da je potrebna poleg samega žerjava tudi zamenjava kompletne nosilne tirnice. Pridobili smo štiri tehnično primerljive ponudbe. Po temeljiti primerjavi in oceni ponudnikov ter po ogledu dveh referenčnih objektov smo se odločili, da zaupamo

izvedbo dobave in montaže novega žerjava firmi UFM Uvera d.o.o. iz Maribora. Po usklajenih tehničnih, finančnih in terminskih podrobnostih je bila pogodba z dobaviteljem podpisana 15. julija. Izbrani ponudnik nam je pred leti že dobavil dvigalo za dvig zmesi na H peči. Z delovanjem dvigala smo zelo zadovoljni, zato je bil to tudi eden od razlogov, da smo se odločili za omenjenega ponudnika. Zaradi kontinuirane proizvodnje je čas, ki je na razpolago za zamenjavo žerjava zelo kratek. V času remonta je poraba kremenčevega peska zmanjšana, kar pomeni, da zaloge v silosih zadoščajo za dalj časa. Zato smo se odločili, da kljub ostalim nalogam in opraviлом izvedemo zamenjavo mostnega žerjava v času remonta H kadne peči. S tem smo pridobili nekaj dni za izvedbo montaže, ki bi jo izven remonta časovno zelo težko izpeljali, oz. bi lahko ogrozili normalno delovanje celotne proizvodnje. Prav zato smo skupaj z dobaviteljem precej pozornosti namenili terminskemu planu, v katerem smo natančno definirali vse aktivnosti.

Izbrani mostni žerjav je proizvod e

priznanega nemškega proizvajalca STAHL, hidravlični grabilec pa je prav tako nemški proizvod firme MRS. Njegova nosilnost je 3,2t, z razponom 15,10m, volumen samega grabilca pa je 0,8m³. Za pogon mosta in mačke se uporabljata frekvenčna pretvornika, tako da so ustavitve in zagoni mehki, kar zmanjša obremenitve na mehanske dele in s tem podaljšuje življenjsko dobo. Upravljanje žerjava se izvaja preko krmilnih ročic iz kabine, ki je

nameščena na samem žerjavu. Glavne prednosti novega žerjava sta uporabljeni frekvenčni pretvorniki za pogon ter uporaba hidravličnega agregata za odpiranje in zapiranje čeljusti grabilca. Zelo težka in hkrati nevarna je bila demontaža starega žerjava, s katero smo pričeli 9. oktobra. Pri delu nam je bil v veliko pomoč tudi avto žerjav. Demontaža je sledila montaža novega žerjava, ki smo jo zaključili 20. oktobra, povsem v skladu s terminskim planom. Naslednji dan je pooblaščenega izvajalca uspešno opravil še z zakonom predpisani pregled in preizkus žerjava. Prav tako smo delavcem, ki bodo upravljali nov mostni žerjav, omogočili ustrezno teoretično in praktično usposabljanje za varno delo. Poleg tega da smo zamenjavo žerjava izpeljali skladno s terminskim planom, je vsekakor pomembno tudi dejstvo, da je delo potekalo brez poškodb izvajalcev ali opreme.

Samo Kreže

Nova linija za termoskrčljivo ovijanje palet

Steklarna Hrastnik - Vitrum d.o.o. ima v poslanstvu na prvem mestu navedeno proizvodnjo in trženje visoko kakovostnih in sodobnih steklenih izdelkov. Za dobavo izdelkov visoke kakovosti, mora celotna proizvodna in transportna veriga, od nabave materiala do pakiranja in transporta, kupcu zagotavljati visoko kakovost v vsaki njeni fazi. Več kot je v izdelku vgrajene energije, materiala in dela, višji je strošek neakovosti, zato sta zelo pomembna kakovostno ovijanje palet pred odpremo in njihov kakovostni transport.

Zaradi evidentnih slabosti obstoječe linije za termoskrčljivo ovijanje palet smo pristopili k iskanju rešitve zamenjave obstoječe linije z novo že koncem leta 2000 in v letu 2001. Zaradi odločitve, da investicija v letu 2002 ne bo izvedena, so bile aktivnosti do jeseni 2002 prekinjene, nato pa intenzivirane.

Preučene so bile različne variante v smislu tehnologije ovijanja in mesta namestitve linije. Večina proizvajalcev linij je pri ovijanju s termoskrčljivo folijo opustila tehnologijo segrevanja folije s komoro v kateri je topel zrak, s čimer so dosegli nižjo porabo plina. Uveljavilo se je segrevanje folije z okvirjem, na katerem so nameščeni plinski gorilci, ki delujejo samo takrat, ko je to potrebno zaradi segrevanja folije. Preučeni sta bili dve možni lokaciji linije: lokacija nad glavnim vhodom v podjetje in lokacija obstoječe linije, ki se je

linij za ovijanje palet s steklenimi proizvodi s termoskrčljivo folijo. Njihove linije imajo posebej za ovijanje tovrstnih izdelkov razvite tehnične rešitve (dvigovanje palet, poravnava palet, pod-ovijanje, ...). Poleg tega ima med vsemi ponudniki prav MSK največ referenc v steklarski industriji (navaja, da ima instaliranih preko 1500 popolnoma avtomatskih linij za ovijanje s termoskrčljivo folijo v firmah kot so: Saint Gobain, Vetropack, Oberland Glass, United Glass ...).

Po uskladitvi tehničnih in kasneje še finančnih ter komercialnih pogojev, smo pogodbo z dobaviteljem podpisali 17. aprila, kot dobavni rok pa smo definirali zadnji teden avgusta. Zaradi naknadne odločitve, da se izvede remont H kadne peči letos jeseni, smo kasneje dobavni rok prestavili na zadnji teden septembra, montažo pa predvideli v času remonta H kadne peči, in sicer od 2. do 21. oktobra, saj je v času remonta H kadne peči potreba po ovijanju palet s termoskrčljivo folijo bistveno manjša.

Zaradi drugačne razporeditve obtežbe betonske plošče nove linije napram obstoječi liniji in zaradi slabega stanja betonske plošče, smo morali izvesti ojačanje stropne konstrukcije z dodatnim podpiranjem. Projekt je izdelal Darko Repa s.p., izvedbo pa smo zaupali firmi MME d.o.o. Demontažo stare linije smo izvajali od 29. septembra do 2. oktobra. Montažo nove linije smo začeli 2. oktobra in jo do 21. oktobra tudi končali. Izvajali smo jo v lastni režiji, ob pomoči in nadzoru predstavnikov dobavitelja linije. Ker je dobavitelj linije kasnil z dobavo, smo morali nekoliko skrajšati termin, namenjen postavitvi linije in izvedbi vseh vrst instalacij, ter podaljšati termin namenjen zagonu in poskusni proizvodnji. Prav tako je dobavitelj namesto enega monterja poslal dva in nato še programerja, ki je del programiranja linije opravil v Steklarni Hrastnik. Demontaža in montaža je bila težka in nevarna. Na majhnem prostoru je bilo potrebno demontirati velike in težke sestavne dele stare linije in nato na isto mesto namestiti nove. Pomagali smo si z viličarji in z prav za ta namen izdelano konstrukcijo, na katero smo namestili škripec. Prav tako nam je znotraj podjetja povzročal velike preglavice transport velikih kosov nove in stare linije. Igor Gošler, Polde Jere, Viktor Kepa, in Marjan Pošebal so

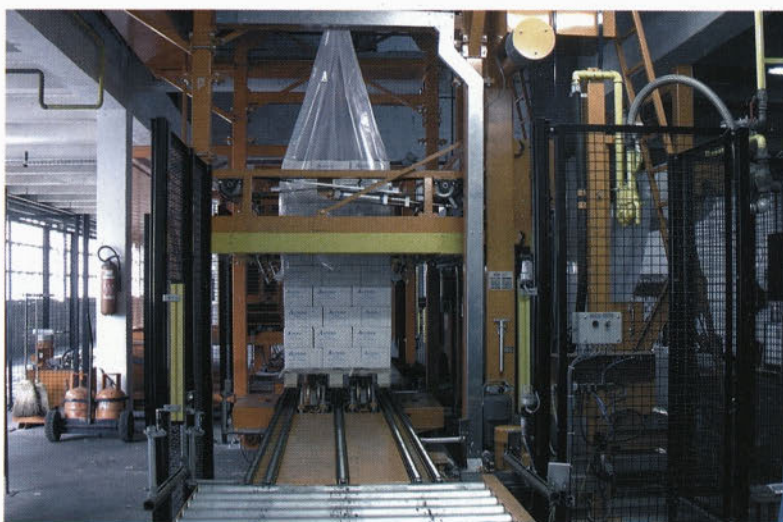

svoje delo dobro opravili in jih velja pohvaliti.

Linija je bila izdelana v podjetju MSK Madžarska, ki je v lasti MSK Nemčija. Ima kapaciteto do 40 palet/uro, ovija lahko palete dimenzij 1200x800 mm in 1200 x 1000 mm, uporabljamo lahko folijo debeline 50 - 200 µm; ovija lahko palete, ki so skupaj z vsebino palete visoke od 500 do 2000 mm in, ki tehtajo od 50 do 1000 kg. Linija samodejno prepozna širino in višino palete ter samodejno pripravi vrečo ustrezne velikosti. Bistvene prednosti nove linije v primerjavi s staro so: popolnoma avtomatsko delovanje; možnost pod-ovijanja 10 cm pod paleto, kar daje močno povezanost vsebine palete s paleto; zgibanje folije ob paleti, tako da folije ni potrebno preluknjati z viličarji; možnost enojnega, dvojnega ovijanja in dodatnega ovijanja s kratko ponjavo; mehki pomiki neovite palete po liniji; približno 70 % nižja poraba zemeljskega plina na ovito paleto ter možnost uporabe tanjše folije. Načrti, meniji v posluževalnem panelu in navodila za uporabo so prevedeni v slovenski jezik. Uspešno je bil opravljen z zakonom predpisani pregled in preizkus delovanja linije. Prav tako je bilo izvedeno izobraževanje zaposlenih, ki z linijo upravljajo.

Nedvomno je bila odločitev o nabavi nove linije pravilna. Na nas samih je, da z linijo upravljamo skladno z navodili za uporabo, da jo vzdržujemo skladno z navodili za vzdrževanje in da naredimo vse, kar je v naši moči, da bodo palete, ki se do linije transportirajo na specifičen način, naložene tako, da bomo popolnoma izkoristili zmogljivosti nove opreme in iz podjetja odpremljali kakovostno ovite palete.

mag. Roman Tušek

V Steklarni sta nameščeni dve liniji za ovijanje palet. Spomladi leta 2000 je bila instalirana linija Zlatorog tip AP160 za ovijanje palet s samokrčljivo (an. Stretch) folijo. Na tej liniji se ovija predvsem gostinsko steklo. Ovijajo se lahko samo palete dimenzij 800x1200 mm. Že v letu 1992 pa je bila instalirana linija za ovijanje palet s termoskrčljivo (an. Thermo-shrink) folijo proizvajalca Bimec Italija. Na tej liniji se je ovijalo predvsem embalažno steklo in zaščitno steklo na paletah dimenzij 800 x1200 mm in 1000 x1200 mm. Poraba energije te linije je bila večja kot je poraba sodobnih linij, zaradi dotrajanosti mehanske, plinske, pnevmatske, hidravlične in električne opreme je bilo tudi obratovanje linije v zadnjem obdobju nezanesljivo in pogosto nevarno.

pokazala kot najprimernejša. Pridobili smo pet tehnično primerljivih ponudb sledečih ponudnikov: Lachenmeier Danska, MSK Nemčija, Umberto Albertini Italija, Thimon Francija, Zlatorog Maribor (zastopanje tujega proizvajalca).

Po temeljiti preučitvi kvalitetno pripravljenih ponudb, ogledu referenc podjetja Lachenmeier Danska v Gorenju Velenje in ogledu referenc podjetja MSK Nemčija v steklarnah Saint Gobain v kraju Kipfenberg, Lüner Glas v kraju Lünen in Saint Gobain Oberland Glass v kraju Essen, smo se odločili, da je optimalna varianta nabava nove linije za ovijanje palet s termoskrčljivo folijo proizvajalca MSK Nemčija in njena namestitve na lokacijo obstoječe linije. MSK Nemčija je renomirani proizvajalec

USMERITVE IN CILJI STEDEK d.o.o. V POSLOVNEM LETU 2004

Poslovno leto 2003 se približuje k svojemu koncu in zato je to tudi priložnost, da se ozremo na do sedaj prehojeno pot, hkrati pa tudi obveza, da postavimo načrte za prihodnje obdobje oz. leto, ki prihaja.

Osnovni cilj, ki ga želimo doseči v naslednjem poslovnem letu je popolna integracija družbe v okvir Poslovnega sistema Steklarne Hrastnik in izkoriščanje sinergijskih učinkov v okvirju te povezave.

Osnovna usmeritev družbe je v ustvarjanje dodane vrednosti steklenim izdelkom, iskanje in obvladovanje tržnih niš in izkoriščanje konkurenčnih prednosti zaradi povezav s proizvajalci steklenih izdelkov (Opal, Vitrum), predvsem na področju logistike in nujenja kompletne storitve velikim oz. industrijskim kupcem v segmentu industrije pijač, iz česar izhajajo tudi poslanstvo, vizija in temeljni cilji družbe.

Poslanstvo - zadovoljevanje potreb kupcev, predvsem v industriji pijač, z dekoriranimi steklenimi izdelki ter izdelki za promocijsko dejavnost.

Vizija - postati najpomembnejši dekorater steklenih izdelkov v oddaljenosti 300 km, hkrati pa postati eden od petih najpomembnejših dekoraterjev v Evropi na področju serij od 10.000 do 100.000 kosov ob zagotavljanju ustrezne fleksibilnosti in servisa kupcem.

Temeljni cilji družbe:

- postati poslovno uspešno in tržno usmerjeno podjetje,
- permanentno povečevanje uspešnosti in učinkovitosti na vseh področjih poslovanja,
- zagotavljanje kakovosti na vseh področjih poslovanja,
- postati učeča se organizacija,
- ciljno usmerjeno delovanje v vseh segmentih poslovnega procesa,

- spodbujanje in nagrajevanje inovativnosti,
- hitro prilagajanje spremembam in permanentno iskanje novih tržnih priložnosti, predvsem v tržnih nišah,
- varovanje okolja in zdravja vseh udeležencev v poslovnih procesih,
- porazdelitev pristojnosti in odgovornosti med nosilce posameznih poslovnih procesov.

Strategija za doseganje temeljnih ciljev družbe:

Osnovna strategija družbe bo usmeritev k trženju storitve dekoriranja na področju t.i. "široke potrošnje" in k trženju celotne produktne palete (dekoriran izdelek) na področju industrije pijač.

Pomemben element je skupno sodelovanje na področju razvoja novih izdelkov iz stekla - že v tej fazi je potrebno opredeliti možne postopke oz. načine dekoriranja, ki se ponujajo tržišču, enako velja na področju razvoja in oblikovanja embalaže.

Strategija trženja in nastop na tržiščih je usmerjen predvsem v trženje v industriji pijač, kar posledično pomeni povečanje serij v proizvodnji (predvsem na sitotisku) in s tem doseganje učinkov ekonomije obsega.

Na osnovi tega se usmerjamo, v čim večjem delu, k strojni dekoraciji steklenih izdelkov (strojni sitotisk, strojno brizganje), fleksibilnosti pri izdelavi manjših serij (ročno brizganje), nudenju posebnih postopkov dekoriranja (satiniranje) ter dodatnemu iskanju in uvedbi novih tehnik in postopkov dekoriranja.

Trženje v segmentu t.i. "široke potrošnje" je ena od prednosti družbe Vitrum, zato se bomo v tem segmentu posluževali njihovih prodajnih poti z nudenjem kvalitetne podpore (ceniki, odzivni časi, opredeljevanje prioritet, skupna udeležba na sejmih in promocijskih aktivnostih...).

Prav tako želimo skupaj, z družbo Vitrum, ponuditi industriji pijač ustrezne dekorirane izdelke za njihove potrebe - oblikovanje skupnega kataloga dekoriranih izdelkov blagovne znamke Vitrum (Steklarne Hrastnik) in skupnega nastopa pri teh kupcih.

Skupaj z družbo Opal bomo raziskali možnosti razširitve sodelovanja iz samega satiniranja njihovih izdelkov na dodatno dekoriranje, predvsem manjših serij za znane kupce - področje dekoracij z odlepkami in ročnim brizganjem.

V prihodnjem obdobju bomo precejšnjo pozornost namenili dodatnemu izobraževanju zaposlenih - permanentno izobraževanje - na področjih, ki so posebej pomembna za posamezne izvajalce (npr. mešanje barv, tehnike ročnega brizganja, nastavljanje parametrov strojnih postopkov).

Prav tako bomo nadaljevali z aktivnostmi na osnovi metode 20 ključev in ustreznimi aktivnostmi na področju certifikata kakovosti ISO 9001:2000.

V samem poslovnem načrtu za poslovno leto 2004 smo določili naslednje konkretne cilje:

- Porast prihodkov iz prodaje za 7%, glede na leto 2003, predvsem na področju industrije pijač;
- Zmanjšanje stroškov za 3-6%, predvsem na področju optimiranja stroškov logistike, hitre pošte in dostave, špedicije ter sejemske promocije;
- Zmanjšanje izmeta pod 4 % na vseh proizvodnih linijah;
- Dvig produktivnosti za 13 %, predvsem na osnovi boljšega izkoristka delovnega časa ter obnove oddelka satinirnice;
- Zmanjšanje bolniških odsotnosti za najmanj 5 %, glede na nivo leta 2003.

Že v začetku leta 2004 bomo obnovili oddelek satinirnice - obnova bo predvidoma zaključena v mesecu marcu - na osnovi katere bomo ustvarili zaposlenim bistveno boljše in prijaznejše delovne pogoje, hkrati pa bomo tudi bistveno povečali kapacitete na področju satiniranja in s tem odpravili enega od ozkih grl v proizvodnji.

Glede na naloge, ki nas čakajo v naslednjem poslovnem letu, ocenjujem, da bo le-to pomenilo določen prelom, nenazadnje bomo v naslednjem letu postali polnopravni člani Evropske skupnosti, kar pred nas postavlja nove izzive in priložnosti.

Hkrati pa na tem mestu tudi izrabljam priložnost, da vsem sodelavcem in tudi vsem ostalim bralcem Steklarja zaželim uspešno leto 2004.

mag. Janez Golež

Dobri delavci SILVO OBERČKAL

Tokrat v rubriki dobri sodelavci prvič predstavljamo sodelavca iz brusilnice. Izbrali smo Silva Oberčkala, ki kljub temu da ni bil ves čas med nami, s svojim delom in osebnostjo izstopa v tolikšni meri, da smo se odločili za posebno predstavitev v našem časopisu. Takole sva odpirala karte njegovega življenja.

Kot veliko naših delavcev ste tudi vi že kot 15-leten pobič pričeli delati v Steklarni. Kako so tekla vaša najnežnejša leta?

Otroštvo sem preživel v Hrastniku. Izhajam iz 6-članske družine, imam brata in dve sestri. Skromne razmere večine delavskih družin niso dajale možnosti, da bi se otroci šolali. Tudi pri nas ni bilo drugače. Z nizko očetovo plačo, kot edinim virom preživljanja, sta starša še uspela šolati najstarejšo sestro, ostali pa smo se že sami zavedali, da moramo čimprej poskrbeti zase in k hiši prinašati denar, ne pa ga odnašati. Steklarna je bila edina, kjer so sprejemali tudi mladoletne, zato ni bilo potrebno veliko razmišljanja, kje bi se zaposlil. Večina je pričela z odnašanjem, mene pa so po nekem naključju dodelili v brusilnico.

Katera dela pa so bila v tem obratu primerna za takega mladega fanta, domala še otroka?

Najprej sem odmikal palete, vozil črepinje in opravljal razna pomožna dela. Kmalu so me začeli priučevati za "moško" brušenje. Tokrat smo bili namreč ločeni - ženske so brusile manjše in lažje artikle, moški pa večje in težje. Brusilnica je bila precej večja kot danes, bila sta dva traka, veliko brusilnih strojev, žag pa v samem začetku sploh še ni bilo. Klasičen

postopek dela je potekal v štirih fazah: rezanje izdelka, grobo brušenje, fino brušenje in nazadnje pobiranje robov.

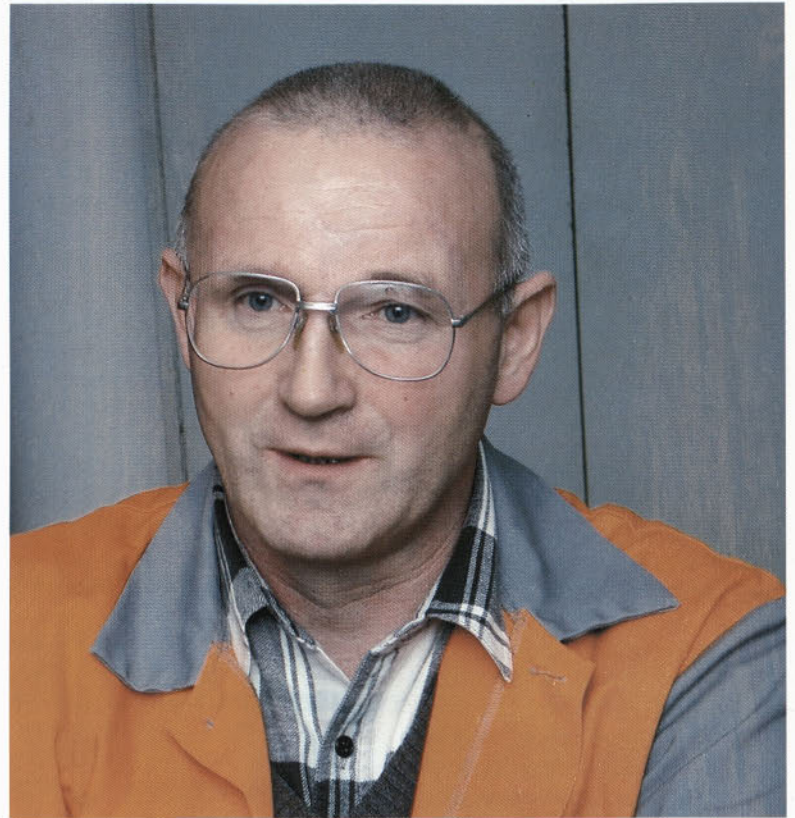
Bilo je kar precej naporno, sobota je bila takrat še reden delovni dan. Učili smo se v "prostem času" ob sobotah popoldan ali ob nedeljah. Do odhoda v vojsko sem bil že tri leta brusilec.

Ta dela ste delali še nekaj časa po tej leto in pol trajajoči prekinitvi. Potem pa ste si delo poiskali v drugi sredini. Kaj je botrovalo temu?

Z delom v brusilnici sem bil zadovoljen, dobro sem se počutil tudi med takratnimi sodelavci. Sem si pa v tistem času začel ustvarjati družino. Življenjsko sopotnico sem našel v Trbovljah in tja sem se tudi preselil. Ker je takrat, za današnji čas nepomembna razdalja, predstavljala kar precejšno oviro, saj je bil javni prevoz zelo slabo organiziran in sem za pot do službe in nazaj porabil preveč časa, sem si delo poiskal bližje domu.

Vrsto let ste bili nato zaposleni v Strojni tovarni Trbovlje.

Spet sem bil popoln začetnik. Glede na to, da nisem imel izobrazbe, sem začel kot transportni delavec. Kasneje sem končal poklicno šolo za voznike in nato upravljal različna vozila avto-

dvigala, vlačilce, viličarje ... To pa je bilo največ, kar sem lahko dosegel v tem oddelku. Želel sem se še česa naučiti, se preizkusiti še kje. Res sem dobil priložnost za nov začetek, ki sem jo z veseljem sprejel. Priučil sem se za ključavničarja in nato samostojno opravljal ta dela vrsto let.

Nato pa so se začele splošno znane težave tega podjetja. Poslovni rezultati so bili vedno slabši, najprej smo pričakali prisilno poravnavo, na koncu pa stečaj. Tako sem leta 1995 pri svojih 46. letih pristal med brezposelnimi, na cesti kot pravimo.

Izguba službe je za vsakega človeka velik stres, ki temeljito spremeni življenje. Ne glede na starost je potrebno temeljito spremeniti dotedanja razmišljanja in plane. Kako ste se znašli?

Res je. Tega obdobja ne bi privoščil nikomur, popolnoma pa lahko situacijo razume le tisti, ki je to že doživel. Za človeka, ki rad dela, ki ne želi biti nikomur v breme, je malo hujših situacij, ki se lahko zgodijo. Brezposelnost enega člana vpliva na celo družino. Poleg tega so velike materialne posledice. Finančno stanje družine pade pod nivo, kljub omejitvam potreb in skromnosti vseh članov, je težko preživeti. Otroci so bili takrat še šoloobvezni...

Moja starost je pomenila dvoje do upokojitve je še daleč, služba pa skoraj nedosegljiv cilj, novo zaposlovanje je pri nas namenjeno skoraj izključno mladim ljudem. Že deset let mlajši od mene so bili za

delodajalce prestari. Moram reči, da sem imel srečo in sem še danes hvaležen Steklarni, da mi je omogočila, da sem se po letu in pol brezposelnosti ponovno zaposlil. In to še v isti sredini, iz katere sem pred toliko leti izšel.

Gre za relativno dolgo odsotnost. Se vam je zdelo po vrnitvi veliko spremenjeno?

Že sama delavnica je bila druga. Po požaru je bilo potrebno najti drugo lokacijo zanjo. Manjša je, malo bolj utesnjeni smo v njej. Do določene mere so se posodobile tudi naprave in tudi način dela. Do večine sprememb pa je prišlo kasneje, že v času moje ponovne prisotnosti. Največji napredek je gotovo stroj za avtomatsko rezanje Bybeck, na katerega so me, po kratkem ponovnem brusilskem obdobju, razporedili. Vedno sem bil dovzeten za novosti, zato sem se za delo na tem stroju z veseljem priučil. Poleg tega pa delam še vsa druga dela, ki jih zahteva delovni proces - vrtnanje, brušenje, pobiranje robov, kamor sem pač dodeljen. Rad delam. Čeprav s cmokom v grlu, pa moram priznati, da ne glede na prizadevanja, da ustavimo čas, leta le opravijo svoje. Gibalna sposobnost je malo manjša, utrujenost nastopi hitreje in več časa je potrebnega za počitek. Krepko sta me zdelali tudi obe letošnji zastrupitvi. Kolikor je le možno okorelost premostim z rekreacijo v prostem času.

Kaj pa sodelavci, je še ostal kdo, ki ste ga poznali?

Dva pa res, mojster in še en sodelavec. Oba sta sedaj že upokojena. Znašel sem se torej v skoraj popolnoma novi, mladi sredini, vsi pa so me zelo lepo sprejeli. Mislim, da so dobri odnosi med nami naša odlika. Zato se zelo dobro počutim med sodelavci in sodelavkami. Poleg tega, da rad delam, je tudi to razlog, da mi je misel na službo nekaj prijetnega, da z veseljem vstajam in se odpravim na delo.

Mislim, da se dobro z dobrim vrača. Do ljudi skušam biti prijazen in jim pomagati po svojih močeh, generacijske vrzeli v razmišljanju ne občutim.

Pa vodstvo?

Tudi oni so pripravljeni na pogovor z nami, po potrebi nam nudijo pomoč. Dovzetni so tudi za naše ideje in predloge za boljše delo oz. inovativnosti.

Bolj za svoje sodelavce, kot zase, ki ne bom več prav dolgo delal, želim, da bi imeli posluš za posodobitev strojnega parka, zadostno količino orodja ter za izboljšanje pogojev dela.

Kaj bi vam največ pomenilo pri vzpostavitvi boljših pogojev dela?

Zaščitna sredstva dobimo vsa. Vendar ta le nekoliko ublažijo pogoje našega dela. Kot veste delo v brusilnici terja uporabo mrzle vode, ki nas krepko ohlaja. Zato smo toliko bolj občutljivi na pihanje iz raznih špranj, razbite šipe, prepustno streho... Velik problem naše delavnice je tudi izreden ropot, ki nezavedno negativno vpliva na vse nas. Delo bi olajšale tudi dvizne naprave, da bi se bilo potrebno manj pripogibati in sklanjati v zaboje.

Res pa je, da so pogoji dela problem v vseh tovarnah, še zlasti starejših. V strojni tovarni so bili še precej slabši.

Kaj se vam zdi pri vašem delu najbolj pomembno?

Specifika našega dela je nevarnost in izpostavljenost poškodbam. Potrebna je koncentracija, misli morajo biti osredotočene na delo. Ker gre za verižna opravila, je potrebno biti pozoren tudi na delo sodelavcev. Vsi moramo biti natančni, saj je izdelek ustrezen le, če vsak od nas svojo fazo kvalitetno opravi. Površnost le enega lahko povzroči, da konča izdelek med črepinjami. Tu pa zopet pride do izraza utečenost in kolegialnost med nami.

V čem mislite, da pozitivno izstopate v svoji sredini?

Težko sebe ocenjujem po tem. Mislim, da sem bolj enak med enakimi. Rad se pošalim, vesel sem, če so dobro razpoloženi tudi drugi. Misel nekoga: "Sreča je, če osrečuješ druge", je blizu mojemu načinu razmišljanja.

Ni več dolgo čas, ko bo tudi vam izpela kukavica, ki vas zjutraj prebuja. Imate kakšen nasvet za sodelavce, ki se jim bo oglašala še dolgo vrsto let?

Dobri medsebojni odnosi jim bodo krepko olajšali delavnik. In čim manj nevoščljivosti naj bo med njimi, saj je nemogoče poskrbeti za enako obremenitev vseh in nato tudi enako stimulacijo. Izpostavil bi še tolerantnost in strpnost, ki ju manjka na vseh področjih življenja. Delovno okolje ni nobena izjema, zato naj ne podležejo vsesplošni ihti. Tipičen primer tega, kaj se dogaja z nami, je promet. Ne manjka veliko, da bodo nekateri naperili puško za "neodpustljivo napako", kot je npr. prepočasna vožnja drugega udeleženca v prometu.....

Kot ste že omenili vam rekreacija veliko pomeni. Na katerih področjih se udeležujete?

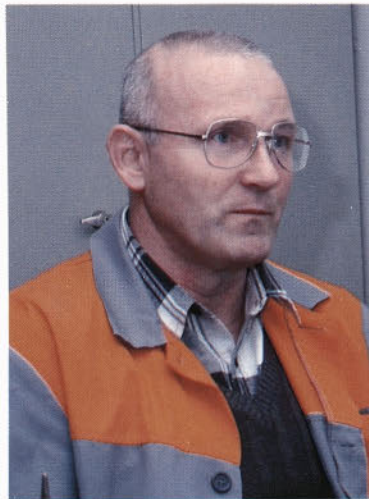
V prvem steklarskem obdobju sem bil aktiven član Strelske družine Steklar. Na te čase imam zelo lepe spomine. Ko sem se prezaposlil v STT, sem le zamenjal strelsko družino.

Nekje pri tridesetih sem začutil, da je potrebno še kaj narediti zase, imel sem več energije, kot sem jo lahko potrošil pri šoferskem poklicu. Nekateri stvari, ki smo jih v otroštvu počeli povsem samozavestno, kasneje pogosto zanemarimo. In škodimo sami sebi. Moje kolo je vrsto let počivalo, naenkrat sem začutil, da mi je lahko spet v veliko korist. Postal sem zagret kolesar.

Poleg tega so me prevzeli naši vršaci, začel sem se ukvarjati s pohodništvom v visokogorje. Naredil sem tudi tečaj za planinskega vodnika in po prelepih planinskih poteh popeljal tudi druge. Nekoliko sem se ukvarjal tudi z alpinizmom - od plezalnega vrta do podvigov v stenah. Še sedaj ureva s kolegom kakšno manj zahtevno smer.

Šport človeku da tudi nekatera življenjska spoznanja, ki jih ne more dobiti nikjer drugje.....

Še posebej športi, ki se odvijajo v naravi. Tu občutimo, kako zelo smo povezani z njo, odvisni od nje

in kako potrebno je upoštevanje njenih zakonitosti. Na samotnih poteh človek poišče svoje najgloblje notranje občutke, v paru se pogloblja medsebojni odnos med partnerjema, pri množičnih prireditvah, kot so maratoni pa se naučimo tolerantnosti, o kateri sem že govoril. Ne smemo pa pozabiti na upoštevanje lastnih zmožnosti ter vedno poskrbeti tudi za ustrezno opremo in zaščitna sredstva.

Ali ste katero od vaših aktivnosti opustili?

Le strelstvo. Ostala udejstvovanja sem še poglobil, še zlasti kolesarstvo, kjer imam veliko veselja tako na gorskem, kot na dirkalnem kolesu. Tudi precej huda nesreča mi ni vzela poguma. Vesel sem, da mi je uspelo navdušiti tudi ženo, da lahko, kadar le utegne, voziva skupaj. Nisem rad sam, navdušenje je podvojeno, če sva vključena oba.

Iz vas izžareva, da je družinsko življenje vaša svetinja.

Družina je vrednota, ki mi pomeni največ. Usoda mi je bila tu res naklonjena. Srečen in zadovoljen sem med člani svoje družine. Iz teh vezi izhaja tudi vse ostalo razpoloženje. Pred kratkim se je sreča še povečala, življenje nam je popestril prvi vnuček. Komaj čakam uric, ko nam ga "odstopijo". To je res dodatna skrb, ki pa jo popolnoma zasenči veselje ob druženju z njim.

Ste v zadnjem delu delovne poti. Gre za prehod, za katerega pa ste kot kaže pripravljeni?

Nič bistvenega ne nameravam spreminjati, le družini, naravi in športu bom lahko namenil več časa. Kolesa gotovo ne bo razjedla rja, tudi planinski čevlji ne bodo zaprašeni samevali. Želim si predvsem zdravja, ki je pogoj, da bom načrte lahko uresničil. Pa tudi ko opešava... Le kaj manjka lepim sprehodom po gozdnih poteh....

Z veseljem bom tudi varuška vnuku in upam, da se mu bo kmalu pridružil še kateri. Ko so majhni, so sami po sebi tako prisrčni, ko bodo malo zrasli, bi jim rad pokazal, koliko lepega je povsod okrog nas...

"A jutri pojdem na goro, naj se oči mi napijo, višin, daljin, - da z bleskom tem nasproti pojdem hudim dnevom",

je napisal naš pesnik Oton Župancič. V današnjem času hitenja, brezobzirnosti, mrzlice po časti, oblasti in denarju, je narava, še zlasti gore, tisto preprosta človeška toplina, ki nam napolni srca in za katero mislimo, da obstaja le še v zgodbah starih knjig.

Misli, ki jih je nanizal Silvo naj bodo v tem prednovoletnem času priložnost za kratek postanek vsakega med nami in razmislek, ali je res potrebno vse to hitenje, brezglavo potrošništvo in brezobzirnost na vseh straneh. Upam, da se bodo te misli dotaknile vsaj koga med nami. In da bo še kdo od nas skušal v naravi najti stik s samim s seboj in tako osrečiti sebe in druge.

Pogovarjala se je
Marinka Anžlovar

NOVOLETNO VOŠČILO

Potovanje dolgo tisoč kilometrov se začne z enim sami korakom. Mnogo smo jih že skupaj naredili v preteklih štirih letih, marsikaj smo na tej poti pokrenili v pravo smer. Želim, da bi bilo naše potovanje čim manj naporno in čim bolj enotno, da skupaj pridemo na cilj, v boljši jutri.

Vesele božične in novoletne praznike in srečno novo leto vam in vašim družinam želim.

Franci Zajc

4. MESTO NA KONFERENCI ZA METODO 20 KLJUČEV V RADENCIH

V Zdravilišču Radenci je 27 in 28.11.2003 potekala tretja slovenska konferenca 20 ključev. Približno 130 udeležencev je v dveh dneh prisluhnilo 20 predavateljem (pravzaprav se je vsak lahko udeležil le 14 predavanj, ker je bil drugi dan razdeljen posebej na delavnice za proizvodna in posebej na delavnice za storitvena podjetja, katere so potekale hkrati v dveh različnih predavalnicah). Prej sta bile že dve konferenci, in sicer prva v Gozd Martuljku in druga v Ljubljani v hotelu Union.

Prvi dan je bil plenarni del, kjer so bila splošna dogajanja v eni dvorani. Drugi dan so se vršile predstavitve dobrih primerov uvažanja v podjetjih, ki so bile sočasno v dveh ločenih dvoranah. V prvi je bila tematika predvsem uvažanje M20K v storitveni dejavnosti in v drugi primeri iz neposredne proizvodnje.

V plenarnem delu je bil tudi prispevek gosta iz podjetja ODI iz Južne Afrike, ki se je osredotočil na vse poudarke in razlike pomembne za storitveno dejavnost. Samo v tej državi imajo blizu 150 aktivnih podjetij, ki uvažajo M20K in blizu 300 podjetij, ki se bolj pasivno ukvarjajo s ključi.

V nadaljevanju je bilo predstav-

ljeno sinergijsko učinkovanje M20K in ostalih metod kot so 6 Sigma, ISO 9000-2000, reinženiring poslovnih procesov, Kaizen, BSC - Balanced Scorecard oz. uravnoteženi sistem kazalnikov, inovacijska dejavnost ter primeri integracije iz prakse Savatecha in Iskraemeca. Vsem je bila skupna točka, da lahko v sistem 20 ključev kot sestavni del vkomponiramo kateri koli pristop k izboljšavam, ki ga v podjetju morda že uporabljamo ali ga nameravamo uporabiti. Na tak način se izognemo dvojni administraciji in vse skupaj obravnavamo enotno. Tako ne smemo več obravnavati ISO in 20 Ključev kot dve ločeni celoti, ampak moramo ISO vključiti v vse ključe, ki se ukvarjajo z istimi področji kot ISO in zgraditi administracijsko in informacijsko podporo, ki bo zadovoljila oba pristopa hkrati in ne vsakega posebej.

V nadaljevanju konference je bilo predstavljeno ciljno vodenje Ključ 2 in uskladitev delovanja celotnega podjetja v Livu Pastika. Sledilo je delo z dobavitelji v okolju konsolidacije nabavnih tokov v Gorenju d.d. Steklarno Hrastnik je predstavil g. Semi Assayed s primerom skrajšanja časov nastavitve na IS. Tako lahko pohvalno govorimo o 36% izboljšanju časov menjav iz povprečnega trajanja 56 minut na 36 minut.

Sledili so primeri dobrih projektov oziroma uspešnih delavnic na področju planiranja v Almontu, celične proizvodnje v Elkroju, integracije izboljšav v sistemu Gozdnega Gospodarstva v Slovenj Gradcu, optimizaciji v režiji v Bitermu, izboljševanje procesov v Esotechu,

uvajanje 20K v gradbeništvu Vegrad in dobrem projektne vodenju v Gorenju Orodjarni.

Konferenco je obiskalo okoli 150 predstavnikov iz Slovenije in nekaj malega tudi iz sosednje Hrvaške, kjer se pripravlja podoben projekt 20K kot ga poznamo pri nas.

Poleg strokovnih predavanj in primerov iz prakse je bilo dovolj časa za neformalna druženja, izmenjavo mnenj in izkušenj ter navezovanje novih stikov s podjetji, ki razmišljajo podobno.

Podeljena so bila tudi priznanja za naj podjetje v preteklem letu, katero si je priborilo podjetje Savatech. Lani je zmagala skupina podjetij Gorenje, predlani pa podjetje Vogt Elektronic.

Tudi Steklarna Hrastnik je sodelovala na letošnjem izboru za naj podjetje in dosegla 4. mesto med 60-timi podjetji, ki uvažajo metodo 20K v Sloveniji. Osnova za ocenjevanje podjetij je bilo izračunano na podlagi napredka v obdobje zadnjega leta.

Kot vodja projekta sem razočaran, saj smo le za malenkost zgrešili tretje, oz. višja mesta in priznanje, ki je bilo podeljeno prvim trem. Nehvaležno in hkrati visoko četrto mesto v slovenskem merilu pa je vseeno velika vzpodbuda za nadaljnje delo. Prav tako se moramo spomniti, da smo se naučili v programu za učinkovite vodje skupin, da je pogum, kar pomeni tudi vztrajanje na zastavljeni poti, ena izmed odlik dobrega vodenja. Torej uspeh ni le splet srečnih okoliščin ampak sad vztrajnega in sistematičnega dela.

In na koncu izjave nekaterih sodelavcev, ki so bili prisotni na konferenci:

Direktorica Steklarne Hrastnik-Vitrum ga. Majda Krošlin:

Udeležila sem se 3. slovenske konference 20 ključev in se vrnila s trdno željo, da uvažanje ključev pospešimo, kar nam bo brez dvoma pomagalo, da se uvrstimo med najboljša slovenska podjetja. Vse predstavitve so temeljile na izkušnjah iz prakse, nasvetih, priporočilih in opozorilih na probleme. Zelo mi je ostalo v spominu geslo (sicer Antoina de Saint-Exuperya), ki ga je povedal direktor Iskre Mehanizmi gospod Bavec: "Če hočete, da vam bodo ljudje zgradili dobro ladjo, jih navdušite za potovanje." To pomeni, da ni dovolj graditi ladjo = uvažati ključe, temveč moramo biti najprej navdušeni za potovanje = za ključe, saj nam bodo le tako koristili v najširšem pomenu. Sama sem zelo navdušena za potovanje, potrudila se bom navdušiti tudi vas, spoštovane sodelavke in sodelavci.

Vodja projektov Stedeka g. Matej Repovž:

Poleg tega, da sem spoznal nekatere nove detajle s področja uvažanja sistema 20 ključev, mi je ta konferenca dala predvsem potrditev, da delujemo v pravo smer in da zagotovo našim naporom sledijo tudi otipljivi rezultati (nekateri so tako že).

Vodja projekta Almutasem (Semi) ASSAYED

GASILSKI KOTIČEK

V oktobru 2003 je Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo (PIGD) Poslovnega sistema Steklarne Hrastnik dobilo in prevzelo prenovljeno gasilsko vozilo. Ker je to za gasilce velika pridobitev, je prav, da jim posvetimo kakšno vrstico tudi v Steklarju. Vabilu na pogovor se je prijazno odzval Andrej Časar, predsednik PIGD Poslovnega sistema Steklarne Hrastnik.

Leta 1990 ste v PIGD prevzeli novo kombinirano gasilsko vozilo. Kaj je takšno vozilo pomenilo za vas v tistem času?

Pridobitev je bila ogromna. Za tisti čas je bilo to zelo sodobno in popolnoma opremljeno gasilsko vozilo. Imelo je pravzaprav vsegasilni prah, visokotlačno črpalko, 2.000 l vode, prostor za 7 gasilcev in še bi lahko naštevali. Toda nobena stvar žal ni večna in tako se je tudi oprema obrabila ali pa ni več ustrezala novim normativom. S časom je tehnika napredovala, pojavile so se nove zahteve pri gašenju. 13 let je dolga doba.

In tako je v letošnjem letu stekla akcija za preureditev in dodatno opremljanje vašega vozila...

Tako je. S pomočjo generalnega direktorja Poslovnega sistema Steklarne Hrastnik mag. Stojana Binderja smo lahko akcijo uresničili že v oktobru. Za nas

gasilce je to izredna pridobitev. Vozilo je popolnoma prenovljeno in ima vso opremo, ki jo zahtevajo normativi Gasilske zveze Slovenije. Tako bo na intervencijah, pa tudi na vajah, delo precej olajšano. Vsako stvar je potrebno prilagoditi času in tako je bilo potrebno obnoviti in prilagoditi tudi gasilsko vozilo.

Koliko pa stane prenova takšnega vozila?

Prenova našega vozila je stala kar okroglih 2 milijona tolarjev. Ob tej priložnosti bi se zahvalil mag. Stojanu Binderju tako za denarni prispevek kot za podporo gasilskemu društvu.

Samo za primerjavo - koliko pa bi stalo, če bi kupili popolnoma novo in opremljeno vozilo?

Če bi šli v novo investicijo, bi morali pripraviti kar krepko čez 30 milijonov tolarjev. To bi bila pa zaenkrat prevelika in tudi nesmotr-

na investicija. Vozilo samo namreč še ni tako dotrajano, da bi ga bilo potrebno zamenjati v celoti. In ker so ta vozila prilagojena gasilskim standardom (prilagojeno podvozje, kabina, oprema...), so zato precej draga.

Kaj vse je v vozilu novega, kakšna je oprema vozila?

Nova so pritrdišča za izolirne dihalne naprave, 7 rezervnih jeklenk, elektro agregat, 2 steni za pritrnitev orodja za reševanje, posoda s prahom, zaboj na strehi za večje orodje (lopate, metle...) ter še veliko pritrdišč za ročnike, nove so cevi ter veliko shranjevalnih predalov.

Kakšna pa je vizija društva za naprej?

Potrebno bi bilo dokupiti še nekaj kompletov zaščitnih oblek, pa tudi modernizacija ostale opreme bi bila dobrodošla. Stara oprema ni več zanesljiva. Zavedam se, da je oprema za gasilce draga. Komplet zaščitne obleke za 1 gasilca stane več kot 200 tisoč tolarjev, kar ni

Gasilci pa imate na voljo še eno vozilo...

Res je, toda to vozilo (kombi) je namenjeno prevozu moštva. Je letnik 1996 in ima prevoženih že precejšnje število kilometrov, tako da bo počasi tudi "primerno" za zamenjavo. Želja je seveda, da bi bilo vozilo novo, toda spet bo potrebno kar precej sredstev za takšen nakup. Mogoče bi bilo nakup takšnega vozila primerno obeležiti ob naši 80 letnici obstoja.

Kakšne pa so prednosti industrijskega gasilskega društva?

Zunanjim gasilcem je neprimerno težje primerno in hitro ukrepati. Gasilci, ki so zaposleni v podjetju, pa poznajo prednosti in slabosti okolja, v katerem delajo, vedo, kam se obrniti, zato je reakcijski čas ob nesrečah krajši. Delo v Steklarni pa je že samo po sebi rizično - velika površina, veliko število zaposlenih, ogromne količine steklene taline ipd. Vendar nam kdaj priskočijo na pomoč tudi teritorialni gasilci sodelovanje med njimi in nami je vzorno. Povedati moram tudi to, da

mačji kašelj, sploh, če seštejemo, koliko bi jih še potrebovali... Upam in verjamem pa, da bo društvo do leta 2009, ko praznujemo 80 obletnico obstoja PIGD, vsaj minimalno opremljeno. Gasilska zveza Slovenije je namreč določila, da morajo biti čisto vsa gasilska društva do tega leta opremljena po veljavni kategorizaciji.

Slaba in nezadostna oprema gasilcev se žal prevečkrat pokaže šele na mestu požara ali druge nesreče. Kot gasilec imaš takrat namreč vsa pooblastila in odgovornosti, da je delo opravljeno dobro. To pa ni mogoče, če nimaš opreme in izurjenih ljudi.

se v zadnjem času odnos do gasilske opreme spreminja na bolje. Zaposleni imajo boljši odnos, saj se zavedajo, da jo lahko v kritičnem trenutku še kako potrebujejo.

Pa zaključiva z malo bolj prijetno temo - gasilci ste znani po svojih veseljih. Pa jih vaše društvo kaj prireja?

Žal moram reči, da ne. Na družabnem področju smo bolj aktivni le pri srečanjih s pobratenim društvom iz Bohinjske Bistrice. Letos poleti smo za njih organizirali piknik, z zaposlenimi v Poslovnem sistemu Steklarne Hrastnik pa še ni bilo nobene "resne" gasilske veselice. Upam,

da bomo z "božjo" pomočjo uspeli kaj pripraviti ob 80 letnici društva. Lahko samo rečem, da se bomo gasilci potrudili po najboljših močeh.

Za mnenje o novi pridobitvi smo povprašali tudi Janeza Brekana, poveljnika PIGD Steklarne Hrašnik. Za Steklarja je povedal:

Seveda smo vsi gasilci, ki delujemo v okviru PIGD Steklarne Hrašnik, s prenovo vozila zelo zadovoljni. Opremljeno je tako, kot se spodobi, vse je urejeno in na svojem mestu. Najlepše se je slaba opremljenost avtomobila videla poleti, ko je poplavilo novo vhodno avlo v upravno zgradbo PS Steklarne Hrašnik. Takrat nismo imeli skoraj nič, kar bi lahko vzeli v roke, danes pa imamo vso potrebno opremo s seboj.

Seveda bi si želeli, da bi bilo več denarja tudi za ostalo manjkajočo opremo (novi dihalni aparati, intervencijske obleke...), pa da bi lahko več fantov odšlo na šolanje.

Bi pa izkoristil priložnost in pozval mlade fante in dekleta, ki so zaposleni v Poslovnem sistemu Steklarne Hrašnik, da se nam pridružijo. Delo gasilca je sicer prostovoljno, marsikdaj naporno, vendar plemenito. V gasilskih vrstah je zaenkrat okrog 25 aktivnih članov, t.i. operativcev, vendar bi vsake roke prav prišle. Dela žal nikoli ne zmanjka. Zainteresirani naj stopijo v kontakt z mano (SH Vitrum) ali pa z Andrejem Časarjem (Stedek). Vsakega bomo sprejeli odprtih rok. Mag. Stojanu Binderju pa ob tej priložnosti hvala za velikodušen prispevek pri obnovi gasilskega vozila. Srečno in NA POMOČ!

Za sklepno misel pa samo tole v premislek - iz majhne iskre velik ogenj vstane.

Pogovarjala se je
Mojca Lavrič

SINDIKAT PRED NOVIM LETOM

Pred nami so Božični prazniki in Novo leto. To je čas, ki v sebi nosi neka pričakovanja. Veselimo se praznikov, dela prostih dni, praznovanja po delovnih sredinah, društvih, med prijatelji in predvsem v družini. Veselimo se tudi novega leta. Sodelavcem, prijateljem in znancem v teh dneh stiskamo roke in jim želimo sreče, zdravja in uspehov.

V teh zadnjih dneh decembra smo vsi nekako spremenjeni. K temu vzdušju v veliki meri pripomore tudi okrasitev mest, trgovin, pa tudi naših delovnih sredin. To je čas pričakovanja. In upanja. Upanja, da nam bo leto ki prihaja prineslo nekaj novega, boljšega. Da bomo v tem novem letu morda lahko uresničili tisto, kar nam do sedaj ni uspelo.

Tudi v sindikatu je tako. Upamo, da bomo v letu, ki prihaja dosegli tisto, kar nam do sedaj ni uspelo. Predvsem to, da se bodo delavcem dvignile plače. Da se bo uredil plačilni sistem tako, da bodo tudi prvi trije ali štirje plačilni razredi po izplačani plači ločeni med seboj. Da se bo podpisala nova Kolektivna pogodba in da bo njen tarifni del urejen tako, da ne bodo delavci v tretjem plačilnem razredu imeli enako plačo, kot tisti v prvem in drugem - z zakonom določeno minimalno plačo. V Vitrumu se je na tem področju začelo premikati že letos. Pripravlja se nova sistematizacija delovnih mest in z njo tudi nova ocenitev le teh. Kakšni bodo končni rezultati teh projektov, nam bo pokazalo prihodnje leto.

Letos pa je pred sindikatom še organizacija obdaritve naših otrok

z obiskom Dedka Mraza. To je projekt, ki ga izvajamo že dolga leta skupaj s starši in vodstvom podjetja. Pred nami pa je še izvedba preventivnega oddiha za naše delavce. Tudi letos ga bomo izvedli v sodelovanju z Zdraviliščem Dolenjske Toplice, vendar so termini zaradi zasedenosti v decembru prestavljeni v mesec januar 2004. Tudi izvedba preventive poteka v sodelovanju z vodstvom podjetja, ker sindikat s svojimi sredstvi tega ne bi mogel izvesti.

Tudi sindikalno delo za letos še ni končano. Pred nami so pogajanja in podpisi podjetniških kolektivnih pogodb. Ena je že dogovorjena in pripravljena za podpis. Ta nam ureja stimulativni način nagrajevanja. Zaenkrat bo ostal nespremenjen, z novo ocenitvijo delovnih mest pa bo potrebno spremeniti tudi stimulativni del plače. Pri vseh teh spremembah mora biti vključen tudi sindikat, ker enostranski akti zakonsko niso več veljavni.

Torej nas na tem področju čaka še veliko dela. Upam, da bomo pri tem uspešni. Jasno je, da so si želje delavcev in vodstva v skoraj vseh pogledih nasprotujoča. Pogajanja pa bodo uspešna le, če bosta na koncu zadovoljni obe strani. Po končanih pogajanjih ne sme biti zmagovalca in poraženca. Samo tako bomo lahko uspešno nadaljevali z razvojem podjetja. To lahko dosežemo samo skupaj - delavci in vodstvo. Druge poti ni. Pred nami so torej prazniki. Upam, da jih boste preživeli lepo. Da vam bo pri praznovanju prav prišla "Božičnica" izplačana v decembru. Letos je zopet večja kot lani. Mislim, da se lahko v imenu vseh zaposlenih zahvalim vodstvu za dogovor in izplačilo le te.

Dovolite mi, da vam v imenu IO Sindikata Steklarne Hrašnik - Vitrum, še enkrat zaželim vesele Božične praznike in srečno, zdravja in uspehov polno novo leto 2004.

Matej Kaiser

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragih sester

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem izmene Kajič - Klanšek za darovano materialno pomoč ter izrečeno sožalje.

Žalujoča sestra Mevlida Avdičević z družino.

ZAHVALA

Ne bo več tistih dni, da bi kot nekoč sedli skupaj in si rekli nekaj prijetnih besed.

A misel na vas bo enako močna in želja za bi vas spremljala sreča in zdravje še močnejša. Prav je, da vam na koncu naših srečanj to tudi povem.

Iz srca se vam prijatelji in sodelavci zahvaljujem za vse lepe trenutke, ki smo ji preživeli skupaj, za čudovito darilo in prijeten večer, ki nas je družil na dan mojega odhoda v pokoj.

Vsem želim sreče, zdravja in medsebojnega razumevanja. Ker pa je pred vrati novo leto, vam in vašim družinam želim, da bi ga preživeli z radostjo v srcu.

Anton Kreže

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost. Hvala za prelepa darila, ki me bodo spominjala na Vas.

Iskrena hvala izmeni Trinker - Fabijan - Povše. Želim Vam veliko medsebojnega razumevanja.

Stane Korbar

NOVOLETNO VOŠČILO

Vsem zaposlenim družbe Opal Hrašnik v imenu IO sindikata in sveta delavcev ter v svojem imenu želiva srečno, zadovoljno in uspehov polno novo leto. In da bi se tudi nam vremena zjasnila, da bo novo leto prineslo tudi malo več v mošnjičke in malo več optimizma.

Mario Lovrič, Milan Osenjak

ZANIMALO VAS BO

Tiho se vsak po svoje v okviru svojih pričakovanj, predvsem pa zmožnosti, pripravlja na najbolj slovesne dni v letu, na božične in novoletne praznike. Enega dobrega možička smo že pospremili nazaj v njegovo skrivnostno domovanje, dva pa k nam šele prihajata. Upajmo, da bo imel vsaj eden od njiju v košu kakšno lepo prese- nečenje tudi za nas.

Sicer pa se vrnimo še malo v jesensko obdobje in pogledjmo, kako so v tem času "dihali" naši kadri:

OPAL HRASNİK d.o.o.

V obdobju zadnjih treh mesecev je prekinilo delovno razmerje z nami šest sodelavcev: trije delovni invalidi so bili sporazumno razporejeni v družbo, kjer obstaja več del prilagojenih delavcem z zmanjšanimi zdravstvenimi sposobnostmi, v Sinet, in sicer: Nenad Jerković iz Proizvodnega sektorja ter pregledalki Marija Grešak in Mira Meterc. V tem času je izpolnil pogoje za upokojitev naš doslej najstarejši sodelavec Anton Kreže, ključavničar iz KIKO delavnice, Stanislav Merzdovnik se je odločil za sporazumno prekinitev, s Sergejem Medvedom pa smo se razšli po poti izredne odpovedi.

V istem obdobju se na novo v podjetju ni zaposlil nihče. Trenutno imamo tako 220 zaposlenih (18 za določen čas), od tega 129 moških in 91 žensk.

JUBILANTI

V tem času je kar nekaj sodelavcev dopolnilo okrogli delovni jubilej:

- 20 LET - Franc Šimec, Stanko Mešiček, Anton Jakopič in Darja Kovač
- 30 LET - Ljubica Savič, Danica Matjašič in Andrej Šoba.

Čestitamo.

OSTALO

Sodelavka Majda Pucelj je bila koncem novembra gotovo najsrečnejša med nami, saj je v njihovo družino Miklavž že predhodno prinesel najlepši dar - sina Nejca. Čestitamo.

O novih zakonskih parih pa iz tega obdobja nimamo novic. Pa po novem letu, saj je še čas.

Čestitamo.

Kadrovski referat
Marinka Anžlovar

STEKLARNA HRASNİK-VITRUM d.o.o.

V Steklarni Hrastnik - Vitrum d.o.o. smo v zadnjih mesecih na novo zaposlili 3 delavce. Za določen čas sta sklenila delovno razmerje Jože Jakopič, zaposlen na delovnem mestu viličarist delavec v zmesarni, ter Adis Pjanič, ki se bo usposabljal za strojnika. Na delovno mesto kontolerja v Finančno računovodskem sektorju pa smo za nedoločen čas s šest mesečnim poskusnim delom zaposlili Petro Jonke.

Delovno razmerje se je v tem obdobju **PREKINILO** 4 delavcem. Za sporazumno prekinitev sta se odločila Uroš Dolničar, strojnik IS, in Roman Strašek, cizeler. Delovno razmerje za določen čas je konec novembra prenehalo administratorki Duški Vukič, starostno upokojitev pa je v sredini oktobra dočkal Stanislav Korbar, vseskozi zaposlen kot strojnik v Proizvodnem sektorju.

Trenutno je v podjetju zaposlenih 420 delavcev, 240 moških in 180 žensk. Podatek zajema 33 delavcev sprejetih za določen čas.

JUBILEJNE NAGRADE

- 10 let: Igor Pikelj
- 20 let: Radovan Krneta, Marija Gavranović, Stanislav Gilčvert
- 30 let: Ramiz Ramič, Alojzija Plazar, Berta Mrak, Behara Mujkanović, Joži Cerar, Karlo Koritnik, Edi Stoklasa, Lilijana Ranzinger, Anton Brečko, Darko Jamšek, Martin Pust, Bernard Gros, Albin Lavrič.

Čestitamo.

Kadrovik
Janja Rojko

STEDEK d.o.o.

V tem obdobju je bilo **PREKINJENO** delovno razmerje trem delavcem: Tatjani Hafner, zaposleni na delovnem mestu knjigovodje, je bila vročena izredna odpoved Pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov. S skladiščnikom Jernejem Rantahom je bil na osnovi njegove vloge sklenjen sporazum o razveljavitvi pogodbe o zaposlitvi, Zijadi Dorič, zaposleni v obratu satinirnica, pa je bilo delovno razmerje prekinjeno zaradi izteka pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

To obdobje zaključujemo z 81 zaposlenimi - 63 žensk in 18 moških.

OSTALO

V mesecu oktobru so potekale volitve za izvolitev novega izvršnega odbora sindikata družbe. Na osnovi volilnih rezultatov je dne 20.10.2003 potekala konstitutivna seja izvršnega odbora, v katerega so bili izvoljeni naslednji člani:

Martin Tušek - predsednik
Dejan Laknar - podpredsednik

Vojka Žagar - članica
Ivica Bukovšek - članica
Sonja Zapušek - članica

Novoizvoljenemu odboru želimo pri njihovem delu veliko uspehov!

Splošno kadrovska služba
Metka Gabrič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi

Zvonimirja KNEZA

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovo zadnjo pot ter darovali cvetje in sveče. Hvala sodelavcem nabave materialnega skladišča ter steklarne, godbi, pevcem in gospodu župniku ter vsem za izrečeno sožalje.

Žalujoci vsi njegovi.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame in stare mame

Veronike RIŽNAR

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, podarili rože in sveče ter za izrečene tolažilne besede. Iskrena hvala g. Potočanu za odigrano Tišino, g. župniku za opravljen obred, pevcem Steklarne Hrastnik za odpete žalostinke in govorniku g. Darku Šrenku za poslovlilni govor.

Žalujoci: hči Joži in sin Stane z družinama

*Tam, kjer si ti,
ni sonca ne luči,
le tvoj nasmeh nam v
srečih še živi.
Nihče ne ve, kako boli,
ko se zavemo, da te več ni.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, deda in pradedu

Rudija KIRHMAJERJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in sveče. Še posebna zahvala kolektivu Steklarne Hrastnik ter gasilcem za obilno udeležbo in častno stražo. Prav tako tudi govorniku g. Grumu za besede slovesa, godbi na pihala, pevcem za odpete žalostinke in g. župniku za opravljen obred. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Žalujoci sin Rudi z ženo Anico, hči Alenka ter vnuki Natalija, Zlatko in Darja z družinami.

UTRINKI IZ ZGODOVINE STEKLARNE HRASTNIK...

Pripoved Toneta Obermajerja:

Njegov oče Andrej Obermajer je delal na poseben način hladilne lonce iz gline za steklarne. Predlaga, da bi se tak lonec naredil in postavil v muzej. Stušek naj bi naredil muzej.

Železni modeli:

Leta 1913 je steklarne nabavila nove železne modele. Lesene modele po vsakem izdelanem komadu pomočili v vodo. Pri železnem modelu za sukanje s pipo v modelu so morali vlagati slamico pri izdelavi vsakega komada. Steklarska tehnika se je od leta 1912 do leta 1940 naglo razvijala.

Konkurenca pri steklarskem delu v Hrastniku se je začela po prvi svetovni vojni. Viljem Abel je bil za časa vojne v Zagorju. Rihard je bil prvo leto po vojni v Daruvarju, v steklarni za šipe kot vodja steklarne. Leta 1924 so prenehali z delom v Daruvarju. Rihard je prišel v Hrastnik kot nestrokovnjak.

Stari steklarji so vedeli povedati, da je Viljem Abel star. imel 50.000 goldinarjev, za 30.000 goldinarjev je kupil steklarne, ostalo je porabil za obratni kapital.

Po Wolfandovem spisu z dne 13.8.1891 je razvidno, da je kupila družba Wolfhardt ekonomijo od Burgerja, tovarno z nepremičninami za 46.500 goldinarjev, inventar za 16.500, skupaj 63.000 goldinarjev. K gradnji prve bane je prispeval Ablov stric Avgust iz Merana 500 goldinarjev leta 1900 za prvo večjo peč.

Steklarji so prihajali v Hrastnik iz Nemčije, Češke, Madžarske, Romunije, Francije, Turčije, Egipta, Italije. Hrastniški steklarji so znali izdelovati vse artikle, tujci pa ne. Leta 1907 sta prišla iz Pirana steklarji Miško, Lokner. Leta sta prišla iz Daruvarja Franc Haner in Pepi Pufler. Odnášalcev leta 1904 ni bilo vpisanih v seznam delavcev steklarne. Mojstri so sami najemali odnášalce, ki so bili po večini otroci, ki so pa slabo hodili v šolo. Kot šolarji niso smeli biti vpisani v seznam delavcev.

Leta 1902 je steklarne v Karolini prenehala obratovati. Leta 1904 je prenehala obratovati tudi steklarne v Osredku, ker je bila poplavljen. Steklarni sta bili uro narazen. Steklarji so se preselili v Hrastnik, Hrastničani pa so jim rekli Cigani, ker so namesto čevljev nosili "pantofelne". Iz Osredka so prišli oktobra 1904 in začeli delati v novembru.

Oktobra 1904 so prišli iz steklarne Osredok steklarji: Alojz Hudi, Johan Jager, graver Viktor Maurer, Franc Peitl, dve družini Pufler, Peter Papp, Viktor Koribsky, Bedenek, Andrej Breno, Karl Veršnak, Jože Krolc, zidar Zaletel, kurjač Malas..., skupaj 14 družin.

Steklar Ivan Jager je povedal:

Leta 1909 sta prišla v Hrastnik iz Zvečeva v Srbiji dve steklarski družini - Franc Jager in Peter Planinc. V Zvečevu je zgorela steklarne leta 1912. Tam je sedaj tovarna sladkorja.

Franc Jager je izučeni kolar, njegovi starši pa so se posvetili steklarski stroki. Oče Jager je delal v Hrastniku novo mlinsko kolo za brusilnico. Voda potoka je nenadoma narasla in pritekla v mlinsko kolo. To se je nepričakovano zavrtelo. Jager je padel v vodo, a kot vesten delavec je kar moker nadaljeval delo do večera. Takrat se je tako hudo prehladil, da je po šestih mesecih (4.10.1909) umrl ravno na svoj 50. rojstni dan.

Primerjava pri zasluškkih:

Za časa 1. svetovne vojne je zaslužil steklar pri pihanju stekla 5 kron za delovni dan, delavec v hrastniškem kamnolomu pa 10 kron, steklarski mojstri pri strojih pa so zaslužili 150% več.

Viljem Abel ml. je med 1. svetovno vojno kupil vilo od Frica Burgerja (lesena vila - po osvoboditvi sindikalna pisarna) za 800 kron. To vsoto je plačal v obveznicah avstrijskega vojnega posojila. Fric Burger je kot star Avstrijec ta način plačila v pozneje nič vrednih papirjih navdušeno sprejel. Abel je po 1. svetovni vojni kupil od Bruna Diermajerja, uradnika kemične tovarne in lastnika Martiniškovega grunta nad železniško postajo 10 delnic kemične tovarne za 45.000 kron, pozneje jih je prodal Westenu za 1.000.000 dinarjev. Burger je nekoč podaril staremu Kilerju 3 delnice kemične tovarne. To je bilo za Burgerja usodno, ko je Westen kupoval

delnice kemične tovarne, mu je Kiler prodal te tri delnice in z njimi je Westen dobil potrebno večino, da je lahko odslovil ravnatelja Burgerja iz kemične tovarne. Burger je bil 50 letih dela upokojen.

Johan Jager je prišel v Hrastnik leta 1904 kot 12-letni deček. Ker še ni dopolnil 14 let (šolska obveznost), mu je njegov oče (kolar) priskrbel na Jesenicah na Dolenjskem ponarejen krstni list, da je lahko začel delati kot odnášalec.

Na bani v Hrastniku je bilo 11 delovnih mest. Delalo se je na dve izmeni v začetku leta 1907, leta 1915 pa na tri izmene.

Jager ve povedati, da je bila steklarne v začetku delovanja v Hrastniku (1904-1908) vsa podprta. Ko je neko jesen zapihal hud veter, se je začela podirati streha. En tram je padel v steklarne. Steklarji so bežali ven.

Steklenice "Srebrnice" so delali na peči in na bani od leta 1907 dalje, rjave steklenice za rum pa že prej na peči. Oboje so pošiljali v Bosno. Zadnja leta pred prvo svetovno vojno so delali na polovico bane bele steklenice "Srebrnic" in na drugi polovici steklenice za rum, za katere so morali vlagati v železne modele slamico (eno bilko). Kdor ni slame pripravil doma, je to delal v steklarni ter nasmetil s slamo kot v hlevu. Takrat se je v steklarni pometalo le enkrat tedensko - v nedeljo. To delo je opravljal sam steklar in ženske.

Leta 1907 se je začelo z delom pri eni delavnici (brigadi) po dva pomočnika. Prvo polovico mezde drugega pomočnika je plačala steklarne, drugo pa mojster. Pozneje, ko je bilo to že vpeljano, jim je Vičnik vzela ta dodatek za pomočnika. Steklarji so se branili delati kot konzervativci z dvema pomočnikoma.

Alojz Hudi je povedal, da je leta 1907 stavkala mladina, ki se je še učila, ker jim Vilčnik ni hotel mezdo za 1 krajcar (2 vinarja) pri enem šoku. Pri tem štrajku je posredoval vodja socialnih demokratov Hans Markič iz Gradca. Mladina je potem dobila svoje zahteve.

Anton Košir, obratovodja (Hüttenmeister) je bil doma s Pohorja. Kot steklar je delal v hrastniški steklarni že ok. leta 1890. Poročil se je z Nežo Gobec s Kumlanskega. Leta 1893 je odšel v steklarne v Gradec, od koder ga je leta 1904 zvalil Vilčnik. Postal je obratovodja in pozneje upravnik (Verwalter) steklarne v Hrastniku, kjer je živel do smrti. Najprej je stanoval v južnem delu steklarne, v pritličju, kasneje pa v hiši, kjer danes stoji generatorji, leta 1931 pa je postavil leseno vilo na robu gozda na bivšem Diermajerjevem travniku, kjer danes stojijo trije stanovanjski bloki.

Omerzi je povedal:

Pred letom 1890 je bil najboljši steklar Anton Rancinger (oče g. Malovrha). Bil je nekakšen delovodja pri peči. Okrog leta 1890 je odšel v Zagorje. Prišel je iz Carigrada. Pred letom 1914 so imeli v steklarni poleg lesenih tudi medene modele, katere so oddali v prvi svetovni vojni vojski.

Zofija Štenc (vdova Zalokar), rojena 1881, je bila najstarejša bivša vezalka. Njena mati, rojena Vančina, je bila sestra nadučiteljeve žene v

Anton Košir, obratovodja (Hüttenmeister), doma s Pohorja. Pozneje je postal upravnik Steklarne Hrastnik.

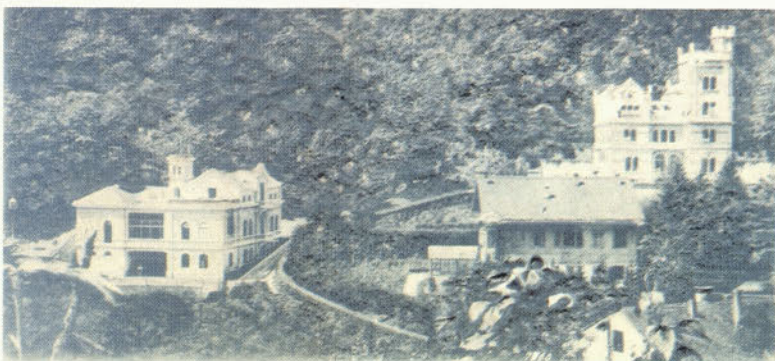
Šentjanžu na Dolenjskem. Trinker je vzel drugo sestro. Zofka je hodila v šolo v Hrastniku. Njena mati je pomagala očetu v gravirnici. Zofka je že kot 12-letna deklica priskočila očetu na pomoč. V 13. letu je bila oproščena šolskega pouka in je začela delati v vezalnici, ovijala je steklo s slamo v "punte". Leta 1894 je bilo v vezalnici zaposlenih 7 vezalk: Francka Oprešnik, Tonika Grašičar, Urška Paher, Pavla Fric, Zofija Šlenc in stara Königsbergerica. Od šoka so zaslužile 2 krajcarja.

V šoku je bilo različno komadov: ¼-litrške steklenice po 40 komadov, ½-litrške steklenice po 24 komadov, 12 trebušastih steklenic je bil en šok, 60 cilindrov en šok.

Prvotno so morale vezalke same odnašati povezano steklo v skladišče, pozneje so to opravljali steklarji - vsak svoje izdelke. Vsak dan so morale vse povezati. Iz hladilnih peči so morale same zdevati vse steklene izdelke. Dušila jih je vročina. Zofka je ob 4. uri zjutraj začela pospravljati pisarne, ob 6. uri pa vezati steklo v vezalnici. Pri tem delu so morale vztrajati toliko časa, dokler niso vsega zgotovile, včasih tudi do 11. ure zvečer in še dlje. Ob nedeljah je hodil klicat Vilčnik vezalke domov ob 3. uri zjutraj. Delale so do 12. ure ali do 13. ure.

Policaj Kračman je leta 1880 stanoval v srednji hiši od prvih trojk, južno od lesene tovarne. Steklarska stanovanja so ostala večkrat prazna, ker so steklarji odšli iz Hrastnika. Koširjevo hišo (uradniška hiša) so podrli leta 1939. Na tem mestu so postavili strojnico in nove generatorje, ki so začeli obratovati leta 1942.

Leta 1845 je od Peklarja kupila posestvo Tržaška premogokopna družba in ga 1856 prodala Haiderju in Gosoletku. Leta 1895 sta dobila dovoljenje za gradnjo tovarn, ki sta začeli obratovati 1860. Ignac Orožen piše v knjigi, da je Haider preselil steklarne iz Jurkloštra v Hrastnik 1860.

Leta 1892 je prodala steklarne De Seppijevi zemljišče, kjer danes stoji hrastniški grad, ki je bil dograjen 1894. Leta 1882 je kupil Jožef Hoffbauer hišo nad steklarne za 1500 goldinarjev od gradbenika Zenuttija. V njej so stanovali tudi steklarski delavci. To hišo je gradil Zenutti za sebe. V njej imel stanovanje zase in svoje delavce, gostilno in trgovino.

Leta 1862 je bila v tej hiši - gostilni prva steklarska predpustna veselica, ki je trajala kar tri dni - pustno nedeljo, ponedeljek in torek. Igrala je rudniška godba. Steklarji so zelo radi obhajali pusta z veselico. Z velikim veseljem so se našemili in hodili od hiše do hiše, od gostilne do gostilne. Trajalo je tri dni pri Zenuttiju, pozneje pri gostilni Hoffbauer, ki so jo zgradili leta 1894, potem Drnovškovo gostilno. Predpustne veselice so bile tudi pri Wovku in Rükelnu.

V Drnovškovi hiši je bila v prvem nadstropju večja soba - saloni in dve stranski sobi, spodaj pa gostilniški prostori. Salon je bil samo za ples, v njem je bil mali odrček, kjer so igrali godci. Za vsako veselico je bil bal, seveda ne brez vstopnine. Steklarna takrat ni imela godbe. Godce so dobili pri rudniku: Herman Brun, Jože Govejšek in Tone.

Brun Herman ml. je povedal: leta 1910 z Verdajevimi: oče Anton in sinova Franc in Lojz ter Brun Herman, oče in sin ter Jaka Kirn. Povabili so jih steklarji, da igrajo na predpustni veselici na ponedeljek zvečer. To je bil tradicionalni ples steklarjev. Najprej so morali zaigrati več komadov v steklarski koloniji in s tem povabiti steklarje na veselico.

Pri igranju je bil navzoč plesni komite. To so bili mladi steklarji: Geci, Perceljni, Omerzijevi, Obermajerjevi. ko so se zbrali praznično oblečeni steklarji, je spreved veselih steklarjev z ženami ter fanti in dekleti, s strajkoni na čelu odrinil proti Drnovškovi gostilni pri železniški postaji. Saloni so bili primerno okrašeni, kuhinja pa dobro založena z dobrotami,

klet pa z rujnim vincem in svežim pivom. Plesalci so lahko kupili "kotaljance" in druge okraske. Da ni bilo gneče v plesni dvorani, so dobili plesalci bele in rdeče znake. Na razglas plesnega mojstra: "Sedaj plešajo beli!" so smeli plesati le beli, potem pa rdeči. V salonu so bile ob straneh klopi, v drugih prostorih pa mize in stoli. Plesalo se je vsa noč. Ker so godci veliko trpeli, so jim steklarji plačali po izredni tarifi (vsakemu 5 goldinarjev) poleg jedače in pijače. Praznovalo se je od ponedeljka zvečer do torka do štirih zjutraj. A takrat še bilo konec in godci so dobili plačane še nadure. Ob zori je bilo veselja ponavadi konec, vsi so zbrali v povorki in z godci na čelu odkorakali v kolonijo spat.

Nasploh so steklarji zelo radi plesali. Plesa in godbe jim ni bilo nikoli zadosti. Vsi plesalci so morali plesati v krogu, v sredini pa je stal plesni učitelj. Pri plesu je vladal strog red.

Omerzi je dodal k predpustnim običajem še to: "Kar jaz pomnim, od leta 1880, smo steklarji radi hodili v maskare. Ta običaj se še okrepil po letu 1904, ko so prišli v Hrastnik steklarji iz Osredka. Pusta so v prejšnjih časih pokopavali le rudarji in delavci kemične tovarne. Okrog leta 1905 se je ta običaj prenesel tudi med steklarje. Takrat so mladi steklarji naročili pri dunajski firmi Emil Starch papirnate godbene instrumente in razne okraske, široke klobuke iz papirja itd. za njihovo predpustno veselico.

Okrog leta 1880, ko steklarji še niso pokopavali pusta na Pepelnico, so imele žene steklarjev običaj pepelnice na pepelnico. Stara Puflerca (vezalka) je bila voditeljica tega običaja in je bila vedno oblečena v dimnikarja. Odšle so v steklarne. Ena od žena je nosila pločevinasto škatlo s pepelom in pepelila s slamnato metlico. Posipala je s pepelom steklarje pri delu, druge žene pa so z vodo škropile naokrog. Pepelile so tudi takratnega vodjo steklarne Prossinagga, ki jim je ponavadi plačal sodček piva, ki so jim ga seveda pomagali izpiti steklarji kar v steklarni.

Okrog leta 1900 je bila steklarska predpustna veselica v Rikelnovem salonu, tam kjer je danes Štravsova mesarija. Na tej veselici so igrali godci s Planine pri Sevnici s sledečimi instrumenti: gosli, harmonika, harfa in bas. Salon je sezidal Rikel leta 1903, ko je podrli staro hišo in gradil novo, ki pa jo je moral prodati 1932.

Iz zapiskov nadučitelja Alojza Hofbauerja
pripravila Alenka Leskovšek

Nadaljevanje v naslednji številki...

ODZIVI BRALCEV ...

V prejšnji številki našega glasila smo v članku Utrinki iz zgodovine steklarne Hrastnik, ki jih pripravljamo po zapiskih pokojnega nadučitelja Alojza Hofbauerja v odstavku, kjer so omenjeni požari v steklarni objavili tudi naslednja dva stavka: "Zgorel je tudi del steklarne in kovačnica po osvoboditvi leta 1946. Ogenj je bil podtaknjen, afera delegata Puflerja."

Po objavi članka so se nam oglasili svojci gospoda Puflerja, ki so nam podrobneje predstavili resnično ozadje in številne dokumente o tej takrat tako imenovani " aferi delegata Puflerja". Gre za enega izmed tragičnih povojnih dogodkov, ki je dobil epilog na tako imenovanih Dachauskih procesih, na katerem so med drugimi obsodili na smrt tudi njihovega strica z obtožbo, da je naročil požar v tovarni. Ti dogodki so po pripovedovanju svojcev zaznamovali tudi del otroštva njegovih nečakov, saj so bili po pripovedovanju svojcev deležni številnih šikaniranj tako v šoli kot tudi v osebnem življenju. V letu 1971 je bilo po obnovi preiskave dokazano, da ni bilo nobene osnove za takratne obsodbe, tako da je bil v letu 1971 njihov stric tudi uradno rehabilitiran. Zaradi vsega naštetega verjamem, da je to občutljiva tema, z mnogimi grenkimi izkušnjami in spomini. Če smo z objavo tega dela zapiskov koga od svojcev posebej prizadeli, se jim v imenu Uredniškega odbora iskreno opravičujem. To vsekakor ni bil naš namen. Za članke pod naslovom Utrinki iz zgodovine Steklarne Hrastnik, smo se odločili le zato, ker so se nam zdeli zapiski g. Hofbauerja zanimivi, saj opisujejo utrinek preteklega časa v naši dolini, in sicer zgolj na opisni ravni dogodkov, ne pa v komentiranju in sodbi o posameznih dogodkih. Glavni namen časopisa Steklar je in bo tudi v bodoče informiranje zaposlenih in upokojencev o tem kaj se v podjetju na poslovnem področju dogaja, saj smo največje podjetje v občini, na katerega je vezana socialna varnost precejšnjega števila naših delavcev in njihovih družin.

Glavni urednik
Soniboj Knežak

